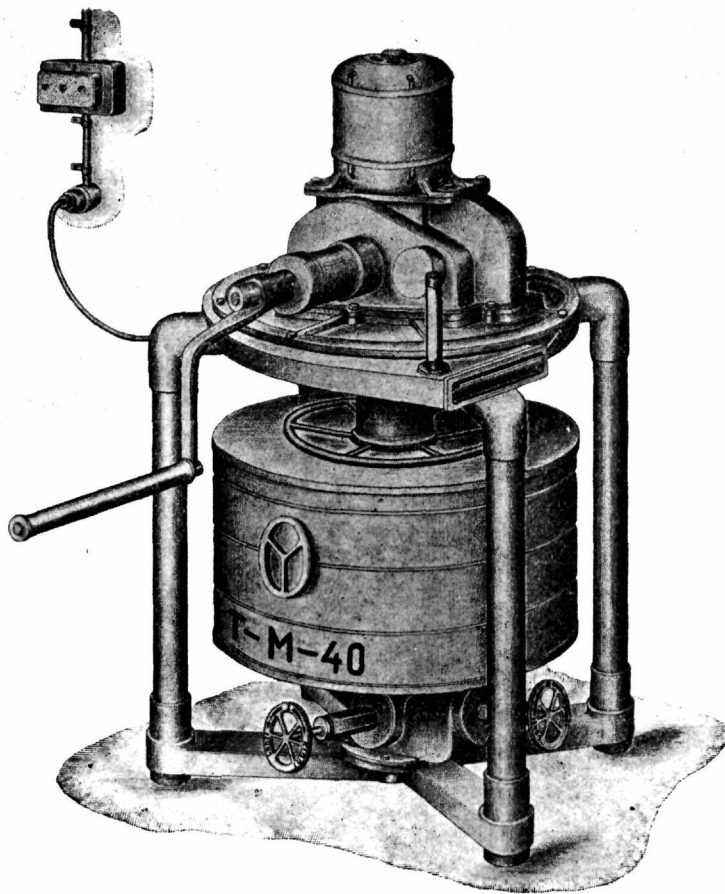

NR 2

POLITSEILEHT

GAASIKURNAD

1938. aasta mudel

T-M-X

on ametlikult katsetatud meie sõjagaasi autoriteetsetest eriteadlastest moodustatud komisjoni poolt.

GAASIKURNAD T-M-X

on parimad ja tehniliselt täiuslikemad gaasikurnad, mitte ainult kodumaal valmistatavatest, vaid ka välismaal valmistatavatest gaasikurnadest, kuid sealjuures hinnalt mitu korda odavamad. Tööstus valmistab gaasikurne:

T-M-10 T-M-30 T-M-20

T-M-40 T-M-80

Nõudke tööstusest: juhiseid — brošüüre — hinnakirju.

METALLITÖÖSTUS

L. KALLAS

Tallinn, Volta tän. 28. Telefon 444-92.

THOMAS CLAYHILLS & SON

Asutatud 1633

Tallinn, Olevimägi 14 • Kodukeskjaam tel. 415-00 • Laod 306-35, 306-97, 310-25

Kaupade osakond:

Heeringad, sool, suhkur, riis, jahu, manna, vaik, seebikivi, koloniaalkaubad. Määrdeõlid ja teised naftasaadused.

Sepa- ja aurusööed, koks, küttepuid. Ehitus- ja metsamaterjalid. Kaupade eksport.

Laevasõiduosakond.

Ekspeditsiooniosakond.

Eestimaa Põllusaaduste Ümbertöötamise Osühing „VIRU“

Tallinn, Suur Kloostri tän. 22/18

Telegr.: „TURUM“. Telefon 437-84

Vabrikud: Rakveres, Kadrinas ja Jõhvis. Saadaval: kartulitärklis ja siirupit.

Politseileht

ILMUB 2 KORDA KUUS

Nr. 2 (505)

TALLINNAS, 3. VEEBRUARIL 1938

XVII aastakäik

KÄESOLEVAS NUMBRIS LEIATE: Liiklemiseesõigus — J. Raidjõe. Jahiõigus — prof. E. Ein. — Gaasikaitsmete hooldamine — H. Arro. — Võitlemine salaluure vastu Eestis. — Vana-meistrite näitus — J. Pert. — Küünlapäeval murdub külma süda. — Vene kaardiväe polkovnik taskuvargana süüpingil. — Suusavõistlused Tallinna politseis jm.

J. RAIDJÕE

Liiklemiseesõigus

Jõuvankrite arvu kasvamine on toonud kõikjal enesega kaasa liikluse korrastuse ümberkujundamise, millega liikluses keskne tähtsus ja eelistus on antud jõuvankritele, kui kiireks liikumiseks määratud liiklusvahenditele, kuna teised liiklusvahendid ja jalakäijad on asetatud võrreldes eelmistega alluvasse seisundisse. Sama põhimõte on viidud läbi ka meil kehtivais „Liiklemismäärustes“.*)

„Liiklemismäärused“ (lühendatult LM), sisaldades eeskirju kõigi liiklejate julgeolekut tagavaks käitumiseks, asetab liiklemise korrastuse raskuspunkti liiklusvahenditele, eriti jõuvankritele ja nende liiklemise korrastusele kuulubki määruste eeskirjade valdavam osa. Alljärgnevad read, puudutades lühidalt liiklemise korrastuse üldjooni, taotleavad anda ülevaate LM ettenähtud liiklemiseesõigusest jõuvankrite ja teiste liiklusvahendite ning liiklejate vahekorras liiklemisel.

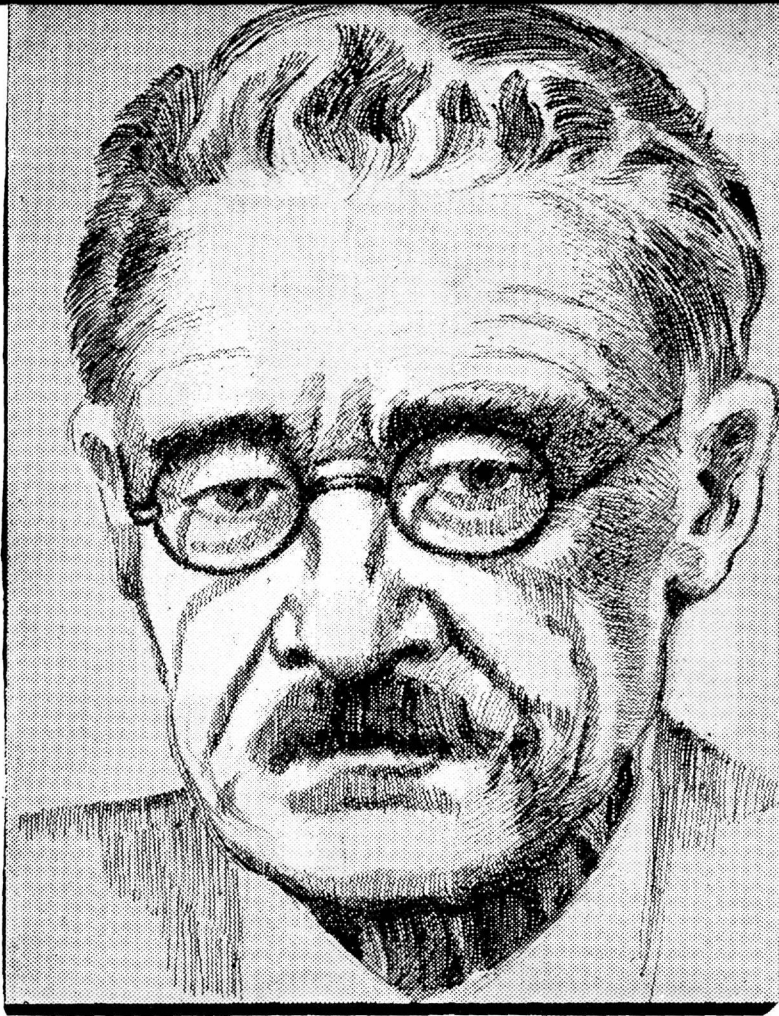
Liiklemiseesõigus ja selle kasutamine on eeskätt seoses liiklemiskohtadega. Liiklemiskohtade all, kus LM eeskirjadega korraldatakse liiklusvahendite, jalakäijate, ratsanikkude ja loomade liiklemist, mõistetakse LM avalikke teid, tänavaid ja platse. Viimaste kasutamise määrab kindlaks LM § 8, mille järgi sõidutee on kasutada liiklusvahenditele (mille hulka kuuluvad sõiduvahendid kui ka veovahendid, olenemata liikumapanevast jõust), ratsanikkudele ja loomadele ja teepenaarad ning -ääred jalgratturitele ja jalakäijatele, kui ei ole mää-

ratud eriteid (sõidu-, kõnni-, jalg-, rattasõidu- ja ratsasõiduteed) liiklusest osavõtjate mõne eriliigi kohta.

LM § 8 on liiklemiskohtade kasutamise üldreegel. Sellega määratakse kõigile liiklusest osavõtjatele kindlad liiklemiskohad. Erandid üldreeglist on nähtud ette LM § 10 teises ja kolmandas lõikes, mis lubavad jalakäijail kasutada sõiduteed tõsise vajaduse korral, kui neile liiklemiseks määratud teedel või teosadel on liiklemine läbipääsematu, ning liiklemisel rivikorras, rongkäikudes ja matuserongides. Seejuures nõutakse, et jalakäijad ei tohi takistada ega segada veovahendite liiklemist ning kohustatakse viimastele andma eesõigus läbipääsuks.

Liiklemiskohtadel liiklemise korra põhireeglid on nähtud ette LM § 10 esimeses lõikes, § 29 ja 47. LM § 10 esimene lõige kohustab jalakäijaid kasutama liiklemiseks parempoolses liiklemise suunas olevaid teepenaarid ja parempoolseid sõiduteeääri või sõidutee ääres olevaid jalg- ja kõnniteid. § 29 kohustab teedel ja tänavatel liikuma liiklusuunas parempoolsel teosal, kusjuures liiklusvahendid peavad liiklema paremal pool sõidutee osal nii, et nad ei takistaks möödasõitu. Liiklusvahendeid kohustatakse hoidma eriti parempoolsel sõidutee osal varjatud sõidutee osade ja ristteede ning tänavate suubumise eel. § 47 nõuab, et rakes- või ratsahobustel peavad suurauad suus olema ja et loomad ning nende karjad liiguksid avalikes liiklemiskohtades ainult juhi (karjase) saatel, kusjuures viimane on LM § 22 viimase

*) RT 82 — 1936, muudatused RT 44 ja 82 — 1937.

Kirjanik Jakob Liiv †

17. jaanuaril k. a. sulges oma silmad Rakveres vanakirjanik Jakob Liiv. Ta suri 78 aasta vanuses. Kadunu tervis oli hea kuni m. a. sügiseni, kuna hiljem kannatas ta suurte sisemiste valude all. Tallinnas toimetatud arstliku järelevaatusega selgus, et valude tekitajaks oli siseelundite vähk, mis korraga kahes suunas arenes. Pikkamisi hakkas raugema kirjaniku jõud ja ta lahkumist kardeti juba jõulude eel.

Kuigi kirjanik viibis haigevoodis, viskles suurtes valudes, siiski ei raatsinud ta kuidagi loobuda kirjanikutööst. Ta kirjutas veel viimse luuletuse 27. novembril.

Jakob Liiv sündis 28. veebruaril 1859. a. Alatskivil. Sooritas 1879. a. õpetaja kutseeksami ja oli mitmel pool õpetajaks. Hiljem avas Väike-Maarjas raamatukaupluse, mida pidas tervelt 12 aastat. Siis asus ta elama Rakveresse, kus algul töötas Krediidühisuse laekurina, linnapeana ja ka õpetajana. 1926. aastal arvati ta pensionile.

Kadunu on avaldanud enam kui kümmekond luuletuskogu, samapalju näidendeid ja jutustavaid proosateoseid, ent siiski üldise tunnustuse on ta võitnud luuletajana.

Jakob Liivi põrm maeti suure rahvahulga osavõtul.

lõike järgi kohustatud hoolitsema selle eest, et karja liiklus sõiduteel ei oleks takistuseks üldliiklemisele ning et läbisõit oleks igal juhul võimaldatud.

Kuna liiklemiskohtadest sõidutee on liiklemisviisidelt ja kiiruselt üksteisest väga erinevate liiklusest osavõtjate kasutada, tuleb liiklemiseesõiguse küsimusega peaaesjalikult tegemist sõiduteel liiklejate vahel, kelle liiklemiseesõiguse ettenägemine on liikluse korra ja julgeoleku huvides hädavajalik.

Nagu juba eelpool märgitud, kohustab LM § 10 jalakäijaid sõiduteel liiklemisel andma eesõiguse liiklemiseks veovahenditele. Sedasama kohustust laiemas mõttes rõhutavad LM § 39 ja 40. Esimeses kohustatakse jalakäijaid minema üle tee kõige lühemat teed (ristsuunaliselt) või elavates liikluskohtades eriti selleks ettenähtud tähistatud radasid mööda ja keelatakse ristteedel minna üle tänaava diagonaalselt. Samuti korratakse nõudmist, et jalakäijad ei tohi takistada teiste liiklusest osavõtjate liiklemist ja kohustatakse neid, välja arvatud pimedad, jalutud ja lapsevankritega liikujad, andma liiklusvahenditele liiklemiseesõiguse. Pimedate, jalutute ja lastevankritega üle tee minekul peavad kõik liiklusest osavõtjad LM § 41 põhjal andma neile läbipääsuks eesõiguse.

LM § 40 kohustab jalakäijaid üle sõidutee minekul jälgima liiklusvahendite juhtide suunanäitamist ja sellekohaselt korraldama oma liiklemist, mille teostamiseks nõutakse sõidutee parempoolsel osal vaatamist vasakule ja vasakul teepoolel vaatamist paremale ning tähelepanemist, kas ei lähene mõni liiklusvahend.

LM § 10 neljanda lõike ja § 39 ja 40 eeskirjadest nähtub, et sõidutee kasutamisel on eesõigustatud liiklejad jõuvankrid ja teised liiklusvahendid, kuna jalakäijad on asetatud alluvasse seisundisse ja kohustatud kohanema liiklusvahendite liiklusega.

Liikluse julgeoleku huvides ei saa liiklusvahendid eneste vahel oma eriotstarvete ja liiklemisteedega seoses olevate asjaolude tõttu kasutada liiklemisel üheõiguslust, vaid peavad eesõiguse suhtes järjestuma.

Eriotstarbe kohaselt loetakse LM § 26 järgi eesõigustatud liiklusvahenditeks tuletõrje ja haigeteveo liiklusvahendid ning liiklemisjärelevalve ja politsei liiklusvahendid, samuti Sõjaministeeriumi ja sõjaväe jõuvankrid. Nendele liiklusvahenditele ei ole kohuslikud LM § 24 ettenähtud piiratud kiirusnormid. Samuti võivad nad jätkata liikumist juhtudel, kui teised liiklusvahendid ja liiklejad on kohustatud peatumata (LM § 63 kohaselt on liiklusvahenditele ja liiklejatele peatumine kohuslik: 1) rivistatud

Kirjanik

A. TAMMSAARE

60-AASTANE

30. jaanuaril k. a. pühitses meie populaarsemaid kirjanikke Anton Hansen-Tammsaare oma kuuekümnendat sünnipäeva. Aastakümneid tagasi oli juubilar nime meie rahvahulkades vähe tuntud. Viimasel aastakümnel tõusis meheikka ja võimete tippu jõudnud kirjaniku kirjanduslik produktsioon ja tänapäeval ei leidu inimest, kes ei teaks Anton Tammsaarest ja ei oleks tuttav ta loominguga. Meenutagem vaid teost „Tõde ja õigus“, mis leidub iga vähema kui kirjandushuvilase laual, rääkimata veel sellest, et keegi ei oleks selle viis köidet suure innuga ja lakkamatult kaanest kaaneni ja köitest köiteni läbi lugenud. Tammsaare „Tõde ja õigus“ on olnud meil kõigi aegade kõige populaarsem kirjanduslik teos, mis on leidnud laia tarvitajaskonna ja ostjaskonna, rääkimata kauplusist. See pole olnud tema kirjanduslikus loomingus lõppsõna, vaid esiletõstatav peatükk, sest suure huviga oleme lugenud teisigi Tammsaare töid nagu: „Ma armastasin sakslast“, „Kuningat on külm“, „Kõrboja peremees“. Ma ei taha peatuda siin tema üksikute teoste juures, sest oleks raske kirjaniku suurt loomingut piiratud ruumi juures serveerida, vaid mainin meeeldi just neid, mis meile nagu üldiseks on saanud. Anton

Hansen-Tammsaare sündis Järvamaal, Albu vallas. Tema sünnipäeva tähistati kõikjal ja eriti austuse osaliseks sai ta sünnivallas Albus. Omalt poolt suure innu ja tähelepanelikkusega on jälgitud kirjanik oma sünnikoha ja sealse ümbruskonna elukäigu arengut ja võitlust ning põiminud selle romaani „Tõde ja õigus“ sisustikku.

Soovime juubilarile jõudu edaspidiseks tööks ja palju aastaid teotsemiseks. J. P.

kolonnide, matuserongide ja muude protsessioonide läbilaskmiseks, kui need liikujast risti mööduvad, või kui tänava ehk sõidutee kitsuse tõttu on nende läbipääsemine raskendatud; 2) rööbasõidukite peatuskohtadel vastavalt nõuetele; 3) kui liiklusvahend või liikuja on põhjustanud otseselt või kaudselt mõnd õnnetust; 4) väljakuulutatud leinaseisakute aja kestel).

Liiklemisteedega seoses olevate asjaolude tõttu tuleb liiklemiseeesõigusega tegemist läbisõidu eesõiguse kujul rist- ja haruteedel ning möödasõidu eesõiguse kujul erilises olukorras olevatel teedel või teosadel.

Läbisõidu eesõiguse kasutamise kord on nähtud ette LM § 31. Viimase järgi rist- ja haruteedel on üldiselt läbisõidu eesõigus paremalt poolt tuleval liiklusvahendil, kui teed ei ole liigitatud, või kui need on ühelligilised. On aga teed liigitatud, siis on rist- ja haru-

teedel kõrgema liigi teed kaudu liikujal liiklusvahendil eesõigus läbisõiduks. Liiklemise eesõiguse suhtes üheväärsetel teedel on teel otsesuunas liikleva liiklemisvahendil läbisõidu eesõigus kõrvalteelt sissepõrduva liiklemisvahendi suhtes. Ühelligilisel kolmeharulisel teel on otsesõitjal läbisõidu eesõigus.

Eesõigustatud liiklusvahenditel ning rööbasõidukitel on igal pool läbisõidu eesõigus.

LM § 31 määrab liiklusvahenditele teede liikide järgi kindla korra läbisõitmiseks. Üldiseks eeskirjaks läbisõidu eesõiguse teostamisel on, et ühelligilistel või liigitamata teedel on paremalt poolt tuleval liiklusvahendil läbisõidu eesõigus ja liigitatud teedel on kõrgema liigi teed kaudu liikujal läbisõidu eesõigus.

Rist-, haru- ja kõrvalteena mõistetakse LM:¹⁾

¹⁾ J. Tiitso — „Teedel liiklemise õiguse“ kommentaarid.

a) risttee all — ühest punktist lähtuvat neli ja teed, mis moodustavad ühes keskuses neli nurka, kui ka kahte lõikuvat teed, mis peale lõikumist edasi jätkuvad;

b) harutee all — teravmurkselt kahe umbes üheliigilise tee üksteisesse suubumist; millised peale seda jätkuvad ühe teena;

c) kõrvaltee all — põikteed, mis lõpeb teise teesse suubumisel (LM § 31 kolmas lõige).

Viimane ei tarvitse LM mõttes tähendada veel alamat (nn. teise liigi) teed, vaid mõiste kohaselt on see vaid teise teesse suubuv tee (põiktee), mis ühtlasi lõpeb suubumisel.

Kõrgema liigi teedeks loetakse üldise arusaamise ja tavaõiguse põhjal teid, mis sellistena on äratuntavad: mida mööda liiguvad trammid; teed, mis on tunduvalt laiemad kui kõrvaltänavad, kui ka teed, mis kogenud ja tähelepanelikule sõitjale on kahtlusetu äratuntavad peatänavatena. Ka maanteede liigitus klassidesse aitab siin luua vajaliku selguse.²⁾

Läbisõidu eesõiguse põhimõtte kohustab eesõiguse andmiseks kohustatud liiklusvahendite juhte sõitma läbisõidu kohtade läheduses vähendatud sõidukiirusega ja erilise ettevaatlikkusega.

Möödasõidu eesõiguse kasutamise kord sõltuvalt teede erilisest olukorrast on nähtud ette LM § 51 ja 52. Paragrahv 51 järgi on kitsail, libedaal või muidu ohtlikel sõiduteeosadel vastusõitvaid liiklusvahendeid eesõigus vabamaks möödapääsnuks järgmises järjekorras: 1) eesõigustatud jõuvankrid, 2) rööbassõidukid, 3) rasked masinad (traktorid, isesõitjad jms.), 4) autobused, 5) koormaga veoautod, 6) veoautod, 7) sõiduautod, 8) koormaga hobuliiklusvahendid, 9) mootorrattad, 10) koormata hobuliiklusvahendid, 11) kõik teised liiklusest osavõtjad.

Ühesugusesse mõnda eelmärgitud liiki kuuluvate liiklejate vastutuleku puhul omavad vabama läbisõidu eesõiguse suuremad ja raske- ma koormaga liiklusvahendid.

Kui teosa osutub seevõrd kitsaks, et möödumine teineteisele vastutuleval liiklusvahendil osutub võimatuks või ilmselt ohtlikuks, peab LM § 52 järgi üks vastusõitjatest taganema kohani, kus möödumine võimalik. Edasisõiduks on siin eesõigus järgmises järjekorras: 1) rööbassõidukid, 2) rasked masinad, 3) koormaga hobuliiklusvahendid, 4) koormata hobuliiklusvahendid, 5) eesõigustatud jõuvankrid, 6) autobused, 7) koormaga veoautod, 8) veoautod, 9) sõiduautod, 10) mootorrattad, 11) kõik muud liiklusest osavõtjad.

Ühesugusesse liiki kuuluvate liiklejate teineteisele vastutuleku puhul kitsal teel taganeb see möödapääsukohani, kellel on kergem tagasisõidu võimalus.

Võrreldes kummaski paragrahvis (51 ja 52) ettenähtud möödasõidu eesõiguse järjekorda, siis nähtub, et § 52 ettenähtud järjekord erineb oluliselt § 51 ettenähtud järjekorrast. § 51 järjekorras asuvad hobuliiklusvahendid kaheksandal ja kümneandal kohal, kuna § 52 järjekorras asuvad need kolmandal ja neljandal kohal. Järjekorra muudatus § 52 on tingitud sellest, et hobuliiklusvahendite juhtimine taganemisel on raskem ja ohtlikum kui teiste liiklusvahendite juhtimine.

Eeltooduga on antud ülevaade LM ettenähtud liiklemiseeesõigusest ja liiklemisel eesõigustatud liiklejaist. Tuleb märkida, et liiklemise korrastuses omab liiklemiseeesõigus olulise tähtsuse. Tema otstarbekohane rakendus aitab tagada liikluse julgeolekut ja vähendada liiklemisõnnetusi.

Prof. E. EIN

JAHIOIGUS

4

IV. Jahipiirkond.

12. Jahipiirkonna õiguslik tähtsus ja tema tekkimise tingimused. JS § 11 järgi võib jahirentnik eramaadel ja veekogudel jahipidamist teostada ainult siis, kui ta neist on moodustanud jahipiirkonna ja kui selle on kinnitanud vastav omavalitsus. Teisest

²⁾ J. Tiitso — „Teedel liiklemise õiguse“ kommentaarid.

küljest JS § 21 IV lõike kohaselt maa-alade või veekogude omanikel pole õigust anda jahiluba jahikülalisile jahipidamiseks, kui nende maa- või veealad ei kuulu jahipiirkonda. Neist kahest seaduse sättest nähtub, et jahipidamine võõral maa- või veealal pole seaduse poolt lubatud muidu, kui nad kuuluvad jahipiirkonda. Ainult riik (mitte aga omavalitsused ja muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud) võib temale kuuluvail jahipidamise aladel lubada jahipidamist ilma jahipiir-

Tartu politseipere suusatajate väljasõidult

ELVA „SUUSATAJATE PARADIISI“

Tartu politseipere suusatajad teostavad pühapäeviti järjekindlalt väljasõite Elva ümbrusse, kus koos Tartu seltskonnaga „libedail laudadel“ liueldakse künkail ja mäenõlvakuil. Väljasõite teostatakse Tartu-Valga prefekti V. Roovere algatusel, kes ise on innukas suusasportlane. Juhina on väljasõitudel kaasas prefektuuri suusa-instruktor komissar B. Kolk. Prefekti algatusel on Tartus asutamisel ka Suusaklubi, mille ümber koondub hulk suusaspordi-huvilasi politseiperest.

*

Ülal pildil: Tartu politseipere suusatajate rivi Vapramäel. Keskül — prefekt V. Roovere

All pildil: Suusaseltskond puhketunnil. Vasakult paremale: abikomissar A. Kook, Ülikooli suusaõpetaja A. Kalamees, Tartu-Valga Prefektuuri suusa-instruktor komissar B. Kolk, Tartu-Valga prefekt V. Roovere, advokaat A. Erikson, prl. A. Vatsel, ajakirjanik H. Rebane ja konstaabel K. Randma.

konnata (vt. JS § 17 p. 2, § 18 ja 19). Jahipiirkond on seega tähtsaks eelduseks jahipidamise teostamisel. Jahipiirkonna mõiste eeldab faktilisi ja juriidilisi tingimusi.

Faktiliselt jahipiirkond moodustub ühte ringipiiri kuuluvaist maa-aladest ja veekogudest, kogupindalaga vähemalt 150 ha, mis oma asendilt ja kujult võimaldab jahipidamist, jahiloomade eest hoolitsemist ja nende kaitsemist. Jahipiirkondi läbistavaid raudteid ja maanteid ei arvata jahimaade hulka, kuid need ei takista ka jahipiirkonna moodustamist nendega lahutatud maa-aladest. Iseseisvaid jahipiirkondi ei või moodustada jõgedest, kanalitest, kraavidest, avalikest teedest ega raudtee alla kuuluvaist maa-aladest. Samuti ei ole lubatud ka matusepaikadest ega avalikest parkidest moodustada jahipiirkondi ega neid liita jahipiirkondade külge (JS § 12 III l.). Täiendavaid tingimusi jahipiirkonna faktiliste eelduste kohta püstitab Jahiseaduse teostamise määruse § 1, kuid selle sisu edasiandmine viiks üksikasjusse.

Juriidiliselt jahipiirkond tekib tema kinnitamisega pädeva administratiivse asutuse poolt. Riigi jahipiirkonna kinnitab Põllutöoministerium (JS § 15); teised jahipiirkonnad kinnitatakse omavalitsuse poolt, kelle administratiivpiires asuvad jahipiirkonda moodustavad maa-alad ja veekogud. Kui need asuvad mitme omavalitsuse piires, siis on kinnitajaks see omavalitsus, kelle administratiivpiires asub suurem osa jahipiirkon-

nast (JS § 14). Kinnitavaiks omavalitsusiks on JS teostamise määruse § 2 põhjal linna-, alevi- ja vallavalitsused.

13. Jahipiirkonna faktiline kujundamine. Jahipiirkonna nõudeile vastavat vähemalt 150 ha suurust jahiterritooriumi võib kujundada mitmel viisil. 1) Kõige lihtsam viis on see, kui maaomanikul enesel on jahipiirkonna nõudeile vastav maa- või veeala. Säärasel korral omanikul, resp. põlisel kasutajal tuleb maa-ala esitada jahipiirkonnana kinnitamiseks ja registreerimiseks (JS § 12 II l., § 14 I l.).

2) Mitu omanikku (eraomanikud ja omavalitsused) võivad oma maa- ja veealade liitmisel moodustada jahipiirkonna oma soovil ja omavahelisel kokkuleppel (JS § 14 I). Sel puhul tekib küsimus, kas naaber-maatükkide omanikud peavad säärase jahipiirkonna moodustamiseks omavahel sõlmima jahirendilepinguid, sest siin on tegemist jahipidamise õiguse vastastikuste edasiandmistega, ja JS § 6 põhjal edasiandmine eramaadel võib toimuda ainult väljarentimisega. Sellisel korral tuleks jahirendilepinguid üheainsa piirkonna moodustamiseks sõlmida väga palju. Kahe naabri vahel tuleks sõlmida kaks lepingut, kolme vahel — kuus, nelja vahel — kaksteist, viie vahel juba kakskümmend. Kui loogiline säärane järelusetegemine ka ei oleks, ometigi viiks ta praktilise võimatuseni. Tuleb pigemini arvata, et § 14 mõte on teine. Esimene lahendus oleks:

pidada § 14 ettenähtud juhtum erandiks § 6 ses mõttes, et kui mitu naaber-maaomanikku soovivad moodustada ühise jahipiirkonna ja järelikult annavad vastastikku üksteisele jahipidamise õiguse igauks oma maatükil, siis võib säärane õiguseandmine toimuda jahirendilepinguta. Kui aga pole tarvis jahirendilepingut, siis piisab lihtsast kokkuleppest, millelt ei nõuta JS § 7 loetletud tingimusi, välja arvatud kestvuse aeg, mis § 14 II l. järgi peab olema vähemalt kuus aastat. Seega JS § 14 I ettenähtud „omavaheline kokkulepe“ ongi lihtis vormivaba leping, millega kaks või enam maaomanikku ühise jahipiirkonna loomise otstarbel teevad omavahel ühiseks jahipidamise õiguse neile kuuluvail maa-aladel.

3) Jahipiirkond võidakse moodustada ka nõnda, et keegi lisaks oma maa-alale võtab rendile jahipidamise õigused lähedalt maaomanikelt (JS § 12 II l.) vähemalt selles ulatuses, mis nõutav jahipiirkonna jaoks, kusjuures väljarentijad kaotavad lepingu kestvuse ajaks jahipidamise teostamise. Säärasel korral tuleb jahipiirkonna moodustajal sõlmida nii mitu jahirendilepingut, kui mitme omaniku maa-aladest ta jahipiirkonna moodustab.

4) Lõppeks võidakse jahipiirkond moodustada ka nõnda, et võetakse rendile jahipidamise õigus ühelt või mitmelt maaomanikult vähemalt kuni saavutatakse jahipiirkonna ruumiline norm 150 ha. Ka säärasel korral tuleb moodustajal sõlmida nii mitu rendilepingut, kui mitme omaniku maa-alasid ta piirkonda tahab haarata.

5) Riik moodustab oma jahipiirkonnad (vt. JS § 15) a) kas temale kuuluvaist maa- ja veealadest või aladest, kus temale jahipidamise õigus kuulub JS § 2 põhjal, b) rendile võetud maa-aladest või mõlemast liigist kokku. Ühist jahipiirkonda teiste maaomanikega, nagu see on lubatud era- ja omavalitsusile, riik ei moodusta.

14. Jahipiirkonna kinnitamine ja registreerimine. Jahipiirkonna faktilise tingimuste täitmisega ei teki veel jahipiirkond seaduslikus mõttes. Kui maaomanikul on jahipiirkonna nõudeile vastav maa-ala, kui mitu maaomanikku omavahel on kokku leppinud jahipidamise ühistamise kohta neile kuuluvail maa-aladel, kui on rendile võetud jahipidamise õigusi, ei võida ometi jahipidamise õigust kasutada sel määral, nagu see on võimalik seadusliku jahipiirkonna puhul. Vaja on veel kinnitamist vastava omavalitsuse poolt. JS teostamise määruse § 2—5 sätivad üksikasjaliselt jahipiirkonna kinnitamise ja registreerimise kompetentsed asutused ja menetluse.

Linna-, alevi- ja vallavalitsused on kohustatud sisse seadma ja pidama jahipiirkondade registrit määrusele (RT N 59—1934) lisatud kindla vormi järgi (vorm nr. 1). Iga jahipiirkonna jaoks avatakse vähemalt üks lehekülg, kuhu kin-

nitamisel kantakse sisse kõik nõutud andmed ja edaspidi tähendatakse kõik muudatused, mis jahipiirkonna kestusel leiavad aset, nagu: pindala vähenemine või suurenemine, kasutajate vahetused, registrist kustutamise põhjused jne. (M. § 2).

Jahipiirkond kinnitatakse ja registreeritakse jahipiirkonna moodustaja kirjaliku avalduse alusel, tähendades: 1) kavatsetavasse jahipiirkonda kuuluvate kinnistute nimetused ja numbrid; 2) vastavate kinnistute asukohad; 3) kinnistute või nende osade suurus hektaarides; 4) kavatsetava jahipiirkonna suurus hektaarides; 5) jahipiirkonna kestus; 6) jahipiirkonna kasutajate eesja perekonnanimed ning nende alalised elukohad. Peale kirjaliku avalduse jahipiirkonna moodustaja (resp. moodustajad) peab 1) lisama moodustaja allkirjaga tõestatud skitsi kavatsetavast jahipiirkonnast, 2) esitama tõendavad dokumendid maaomanduse üle või, kui jahipiirkond on moodustatud rendile võetud maa-aladest või veekogudest, ärakirjad vastavaist jahirendilepinguist (§ 3). Jahipiirkonna kinnitamise eest võetakse kinnitava omavalitsuse kasuks viis krooni.

Kinnitaja asutus on kohustatud hiljemalt 14 päeva kestel jahipiirkonna kinnitamise asjatöetuse vaatama läbi, otsustama ja sellest jahipiirkonna kasutajale teatama (§ 4). Politsei ja riigimetsateenijad on õigustatud kinnitavalt asutuselt nõudma jahipiirkondade registri ettenäitamist ja saama tarvilisi andmeid kinnitatud jahipiirkonnast (§ 5).

15. Jahipiirkonna kestus ja lõppemine. Jahipiirkond moodustatakse vähemalt 6 aastaks. Jahipiirkonna lõpptähtaja möödumisel lõpeb ka jahipiirkond õiguslikus mõttes ja seda tuleb soovikorral uuendada. Jahipiirkond kustutatakse registrist ja järelikult jahipiirkond õiguslikus mõttes kaob mõningail põhjusil ka enne tähtaega. JS käsitleb neid põhjusi § 13 ja 16 ja need on järgmised: 1) jahipiirkonda moodustava maa-ala vähenemine alla 150 ha ja 2) kõigi asjaosaliste kirjalik sellekohane avaldus.

Jahipiirkonna maa-ala vähenemine võib juhtuda, kui jahirendileping lõpeb eelpool ettenähtud põhjusel ja kui jahirentnikul ei lähe korda ühe kuu kestel maa-ala suurendada nõutava normini uute maa-alade külgeliitmisega. JS ei lausu midagi sellest, kas võib maa-ala omanik, kes JS § 14 I l. kohaselt koos naabritega on moodustanud jahipiirkonna, loobuda omavahelisest kokkuleppest ja sel teel lahkuda jahipiirkonnast. Meie arvates siin tuleb vahet teha, kas tal on seaduslikku põhjust kokkuleppest loobuda. Esimesel juhtumil ta võib oma maa-ala välja sulgeda, teisel juhtumil mitte. Omavaheline kokkulepe läheb üle ka pärijaile üldisil tsiviilõiguse aluseil. Kuid meie arvates ei seo omavaheline kokkulepe singulaarse suktsessiooni korras maa-ala omanda-

Talvepilte

Linnas ei sallita lund, vaid esimesel võimalusel veetakse see tänavalt.

Ilus talveilm meelitab suusatajaid vabasse loodusesse.

nud uut omanikku, sest jahiregister, kuhu omavahelise kokkuleppe põhjal jahipiirkonnad sisse kantakse, ei oma kinnistusraamatu juriidilist tähtsust ega tekita mingit reaali- ehk asjaõigust ega ka omandi kitsendust jahipiirkonda kuuluvate maa-alade suhtes. Järelikult, kui maaomanik, kes JS § 14 I l. kohaselt on moodustanud naabritega omavahelise kokkuleppe põhjal ühise jahipiirkonna, oma maa võõrandab, siis uus omanik pole seotud eelkäija kokkuleppega ja võib oma maa jahipiirkonnast välja sulgeda.

Et kõigi asjaosaliste kirjaliku avalduse põhjal jahipiirkond registrist kustutatakse (JS § 16 I), on arusaadav. Sama arusaadav, et kõigi avai-

duse põhjal jahipiirkonnast võib välja jätta kas täieliselt või osaliselt üksikute rendileandjate ja omanike maid, kui selle läbi jahipiirkonna kogu pindala ei vähene alla 150 ha ja järelejääva piirkonna asend ning kuju vastavad JS § 12 nõudele.

Kord moodustatud ja kinnitatud jahipiirkonnale võib täiendavalt liita uusi jahimaid. Kõik jahipiirkonna muutused kantakse registrisse samas menetluskorras nagu jahipiirkonna kinnitamiselgi; iga säärase toiminguga eest võetakse omavalitsuse kasuks kolm krooni (JS § 16 l. II ja III).

(Järgneb.)

Gaasikaitsmete hooldamine

Gaasikaitsmeteks tavaliselt nimetame isiklikke (individuaal-) gaasikaitse vahendeid. Siia kuuluvad peamiselt gaasitorbik, gaasikaitse-ülikond, -kindad ja -saapad. Kõik nimetatud vahendid suudavad rahuldavalt täita oma ülesandeid vaid siis, kui need on hoitud vastavalt ja otstarbekalt tarvitamiskõlvulises seisundis. Gaasikaitsmed ei leia alalist tarvitamist igapäevases elus, välja arvatud juhtumid, kus neid tarvitatakse harjutuste ja õppe otstarbeks. Küll võib neid tarvis minna täiesti ootamatult erakorralisil juhtumel, nagu sõja korral või gaasiõnnetuste puhul. Gaasikaitsmete säilivus tarvitamiskõlvulises seisundis on piiratud isegi normaalsete hoiutingimuste juures ning väheneb veelgi mitmekordselt halbade alahoiu tingimuste ja hoolimatu käitlemise tagajärjel. Kuna gaasikaitsmed on küllalt hinnalised ja nende sagedane uuendamine on majanduslikult raske, seepärast tuleb sellele küsimusele pühendada erilist tähelepanu, pealegi veel kui nende tarvitamiskõlvulisusest ja töötamisvõimest võib sõltuda ohu korral kasutaja tervis ja elu.

Hoiuruum. Gaasikaitsmete hoiuruumiks on sobiv eraldi tuba, toanurk või kapp, olenedes gaasikaitsmete hulgast. Tähtis on, et gaasikaitsmed oleksid varjatud tolmu ja päikesekiirte eest. Selleks valida hoiuruumiks pime või alla päikest ole-

Gk. varustuse nagid.

vate akendega tuba, kusjuures on soovitatav päikesepaistelisel ilmadel aknad katta tumedate eesriiete, luukide või paberiga. Õhk hoiuruumis ei tohi sisaldada kahjulikke bensiini- või happeaurusid, samuti ei tohi ruumid olla liig kuivad ega niisked; paras niiskus on 40—50 prots. relatiivset niiskust. Liigses kuivuses toimub naha, kummi või õliriide kiirendatud vananemine (habrastumine), kuna liigses niiskuses tekib hallitamine, roiskumine ja metallosade korrodeerimine (roostetamine). Hoiuruumi tuleb aeg-ajalt tuulutada, valides tuulutamiseks aja, mil temperatuuri kõikumine ei oleks välise ega siseruumi vahel liialt suur. Paras ruumi temperatuur on 10—20° C. Paraja niiskuse saamiseks võib liiga kuiva ruumi asetada lahtisi vee nõusid või märjastatud riidelappe.

Gaasikaitsmed paigutatakse hoiuruumi riiulitele või nagidele liigitatult ja kergesti kättesaadavalt. Kunagi ei tohi kaitsemeid asetada köetava ahju lähedale ega üksteise peale hunnikusse. Asetus peab olema vaba ja nõnda, nagu see ühele või teisele esemele sobivam hooldamiseks. Selle järgi mis-sugusest materjalist gaasikaitsmed on valmistatud, kas nahast, õliriidest või kummist, peab ka nende alalhoidmise eest hoolt kandma.

H o o l d a m i n e. Nahkesemete loomuliku paindumise alalhoidmiseks tuleb neid igal aastal vähemalt kord välisküljelt kergelt sisse õlitada vastava mittesettiva õliga, näit. dragooliga (saksa õli). Samuti õliriidest esemeid, et need hooldamisel liiga ära ei kuivaks, on vaja igal aastal vähemalt kord linaseemneõliga kergelt hõõruda. Kummiesemed vananevad 5—12 aasta kestel, olenevalt kummi headusest, hoiutingimustest ja mitmesuguseist kõrvalmõjudest (päike, temperatuur, bensiiniaurud jne) ning kummis eneses toimuvast keemilisest protsessist. Vananenud kummi kaotab venivuse, muutudes kõvaks, hapraks ja pudedaks. Laos seismisel vananevad kummiesemed kiiremini kui tarvitusel olles.

Kummiesemete vananemist võib seega pikendada, kui neid leiges vees kord-korrald tublisti muljuda, vähemalt kord aastas. Märjastunud esemed kuivatatakse esmalt lapiga ja lastakse siis lahtises õhus veel üle kuivada. Keelatud on kummiesemeid kuivada lasta päikesepaistel, kuumas ahju kõrval või mõne muu soojuseallika mõjul, kus temperatuur võib tõusta üle 25° C. Laos seisvaid kummiesemeid on kasulik kokkupuutepindade vahelt sisse puistata talkpuudriga või väävlitolmuga (väävliõied), mis kaitseb eset kleepuvaks muutmise vastu.

Hoiuruumis seisvate gaasikaitsmete seisukorda kontrollitakse igal aastal vähemalt 1—2 korda ja kõrvaldatakse ilmnenud vead kiires korras, et ei tekiks olukorda, kus gaasikaitsmed ei täida neile pandud lootusi.

Korrashoid. Gaasitorbikute näokatted hoitakse hoiuruumis kas rippuvast asendis seinel või jälle lebavas asendis riuleil näokattehoidjate peal, mõlemal juhul eraldi kurnadest. Näokattehoidjaks võib olla roosteabast traadist või puuliistudest kergesti valmistatav alus, mis hoiab näokatte enam-vähem kortsumata seisundis.

Kandekotis või -toosis näokatte hoidmine kortsunud seisundis ei ole soovitatav, kuna selle tagajärjel kortsu murdekohtadel võivad kergesti tekkida praod, mis teevad torbiku ebatihedaks. Gaasitorbikute kandekottide või -tooside hoidmine ei nõua erilisi hoiutingimusi.

Gaasitorbiku kurni hoitakse hoiuruumis kastides või riuleil nõnda, et neis ei toimuks õhutõmbeid, mille läbi õhus leiduv süsihappegaas, tolm ja veeaurud võiksid muuta aja jooksul kurnakihid kõlbmatuiks. Selle takistamiseks suletakse kurna kruvitoru ava vastava metallkapsliga või selle puudumisel ka harilikku pudelikorgiga. Kurna põhiava sulgemiseks tarvitatakse õlilappi või mõnd muud tihendajat.

Pärast igakordset gaasitorbiku kasutamist tuleb puhastada gaasitorbiku näokate. Selle siseküljele kogunenud higi ja sülg kõrvaldatakse pesemise teel leige seebiveega, millele peab jägnema kohe puhta veega loputamine. Bensüüni mitte tarvitada puhastamiseks! Abinõuna pesemisel võib tarvitada pehmet harja või riidelappi. Torbiku tihendusribad puhastatakse higist seebivee, piirituse või atsetooniga. Erilist tähelepanu tuleb pühendada ventiilide ja nende urukeste (pesade) puhastamisele, et ei rikutaks seejuures ventiili tihendusi. Pestud ja loputatud näokatted kuivatatakse lapiga ja pärast õhu käes enne hoiukohta asetamist.

Kui gaasitorbikut kasutavad mitu isikut, siis on soovitatav ettevaatuse pärast võimalike haigusidude edasiandmise vältimiseks gaasitorbik desinfitseerida enne üleandmist teisele isikule. Desinfitseerimiseks võib kasutada kas kinosoolilahust (1 osa kinosooli: 500 osa vett), karboolivett (1:100), formaliinilahust (1:20 000), piiritust 70 prots. jt., millega näokate pärast pesemist määrjastatud lapikesega kord-korralt üle hõõrutakse ja siis alles kuivatatakse.

Gaasitorbik täidab oma ülesannet ainult siis rahuldavalt, kui see on korras. Gaasitorbiku korrasoleku kontrollimiseks tuleb hoolega jälgida, et:

- 1) päitsed oleksid korras, paelad venivad ja kinnitused terved;
- 2) näokattekest terve, pragunenud ja õmblused kaetud vööbaga;

Gaasitorbikute asetamise kapp.

- 3) aknad terved, klaasid tuhmumata, akende kinnitused korras ja tihedad;
- 4) ventiilid korras ja tihedad sisse- ja väljahingamisel, nii et peopesaga kruvitoru sulgedes ei tohi pähe asetatud torbik sissehingamisel välist õhku sisse lasta, ega väljahingamisel hingamise takistus liialt suur olla (3—4 mm veesammast);
- 5) kurn korras, kruvitoru mõlgita ja tihendusõngas alles;
- 6) kandetoos või -kott korras ja varustatud tarvilike lisandega (ettenähtud tagavaraosad ja -abinõud).

Gaasikaitsesülikonid asetatakse hoiuruumi vastavatele (peakatte-hoidjaga) õlapuudele ja riputatakse varna nõnda, et sülikond ripuks vabalt ja et iga sülikonna vahel oleks väike riba vaba õhuruumi. Selleks on soovitatav kasutada lihtsat rõhtpuuvarna, millele saab riputada sülikondi õlapuudel üksteise kõrvale ristasendis.

Gaasikaitsesaabaste ja -kinnaste hoidmiseks on otstarbekohane kasutada pulkvarnu, millede pulkadele (pulgad pikad ja kaldasendis) saapad säärt- ja kindad labapidi pulgaga rööbiti rippuma seatakse. Vastavate varnade puudusel võib asetada saapaid ka harilikus käiguasendis riuleile või põrandale; kinnastele raputatakse sisse ühtlaselt õhuke kord talkpuudrit ja asetatakse siis üksteise kõrvale riulile.

VÕITLEMINE SALA- LUURE VASTU *Eestis*

5

1936. a. kestel avastati Eestis 5 salakuulamisjuhtumit ja tabati 6 luuretegelast.

Neist kõige iseloomustavamad juhtumid on järgmised:

1) 27. mail 1936. a. vahistati poliitilise politsei poolt salaja välismaale läinud ja sealt Eestisse tagasi tulnud Eesti kodanik Peeter T., endine piirivalvur.

Ülekuulamisel seletas Peeter T., et tal on olnud kavatsus minna ühte välisriiki huvimatkale. Selle kavatsuse teostamiseks ta on läinud 24. märtsil 1936. a. salaja üle piiri. Välisriigi territooriumil teda on tabanud sealne piirivalve ja teda on paigutatud vanglasse. Seal on kuulunud teda üle keegi umb. 40-aastane mees, kes rääkinud puhtalt eesti keelt. Ülekuulamisel on päritud temalt Eesti piirivalve teatava valvesektori kordonite nimesid ja asukohti, kordoni-, rajooni- ja jaoskonnaülema nimesid. Eriti huvitatud on olnud ülekuulaja mainitud piirivalve sektori isikliku koosseisu suurusest ja varustusest, päritud: kui palju asub

Lubamatu on ülikondi, saapaid ja kindaid asetada üksteise peale hunnikusse, kus need seismisel võivad kortsu vajuda ja veel enam palavaks minna (autotermiline protsess), mille tagajärjel nimetatud gaasikaitsmed lõplikult kõlbmatuks muutuvad.

Kasutamisel olnud gaasikaitse-ülikondi, -saapaid ja -kindaid tuleb puhastada mustusest enne hoiuruumi asetamist, näit. degaseerida, pesta leige seebivee ja harjaga, kuivatada jne. Kulunud ja rebenenud kohad tuleb otsekohe paigata, kusjuures paigad kinnitatakse kahe õmblusega (õmbluste vahe ca 1 sm) ja kaetakse kätteõliga mõlemalt poolt. Enne tarvitusele võtmist lastakse õli hästi kuivada sooja õhu käes, milleks kulub vähemalt 24 tundi.

Need on lühidalt üldised nõuded, mida peab iga gaasikaitsmete kasutaja või nende alal- ja korrashoiu eest hooldaja täitma, et gaasikaitsmed oleksid korras ja suudaksid täita neile pandud ülesandeid, vastasel korral varitseb meid nende kaudu ootamatu oht.

Peeter T.

Aleksander E.

mei kordoneis, mis-sugune on nende relvastus, millist süsteemi nende vintpüssid ja automaatrelvad, kus viimased asetsevad ja kui palju neid on; kas piirivalves on tarvilusel käsigranaadid ja kas kordoneis on relvade ja laske-moona tagavarasid ning kus need asetsevad. Edasi on küsitud Peeter T-lt teateid ühe meie piirivalve vahilae-varelvastusest ja mees-konna koosseisust; kas on piirivalve käsutuses mootorpaate ja kuidas on üksikud kordonid omavahel ja sise-maaga ühenduses — kas kõik eraldi või ühel liinil. Viimaseid andmeid on küsitud ka *crasisikute ja kõncpunktide vaheliste ühen-duste* kohta. Edasi on päritud, kui pikk on piirivalvuril postilseisu-aeg, mitu tunnimeest on korraga väljas, kuidas on tunnimeestel korraldatud side kordoniga, kus asuvad kontrollpunktid, kas need on kindlad või muudetavad, kas tunnimees peab liikuma vaid kindlaksmääratud teed mööda ja kui kaua ta peab viibima kontrollpunktis. Samuti on huvitanud ülekuulajat meie piirivalvesse võtmise kord, palga suurus ja varustuse andmine.

Edasi on päritud temalt, millised väeosad asuvad ühes Kesk-Eesti linnas, milline on nende arvuline koosseis ja relvastus, kui palju on seal lennukeid ja tanke, kus asetsevad angaarid ja laskemoona- ning relvalaad ja kus kohal nimelt seisavad sama linna all sõjalaevad, milline on nende relvastus. Ka kaitseliidu koosseisust ja relvastusest on päritud Peeter T-lt igakülgsed andmeid. Veel on küsitud temalt teateid poliitilise politsei tegevusest: keda ta tunneb selle ala ametnikest ja kas ta teab, keda ja kunas on Eestist luureagentidena saadetud mainitud välisriiki.

Peeter T. on vastanud esitatud küsimu-sile nii palju kui ta on teadnud.

2) 1. novembril 1936. a. tabati piirivalve võimude poolt üle piiri mineku katsel ühe välisriigi kodanik Aleksander E., kes rahvuselt eestlane. Juurdlusega selgus, et teda on saatnud Eestisse 1935. a. sügisel sama välisriigi luureametnik, kes on tutvustanud teda enne Eesti oludega ja on annud talle järgmised juhised: Eestisse jõudes anda ennast Eesti võimude korraldusse ja seletada neile, et ta on tagakiusatav oma riigi võimude poolt, ning paluda enese jätmist Eestisse; kui luba käes, siis valida elamiseks sobiv asukoht ja teatada oma aadress ühele oma sugulasele tolles välisriigis. Eluviiside suhtes on kästud teda olla kõigiti korralik ega milleski tõmmata enesele kahtlust; oma ülesandeist on keelatud kellelegi kõnelda ega pole lubatud enne värvata kaastöölisi, kui selleks tuleb korraldus; panna kõike tähele ja kõnelusis tarvilike isikuiga selgitada märkamatu vajalikke küsimusi. Kui Aleksander E. mõne aja pärast saanuks välisriigist oma sugulaselt kirja, milles muu seas leiduks lause: „Igatseen sind näha“, siis pärast sellise kirja saamist pidi ta siirduma salaja välisriiki tagasi juhtnööride saamiseks edaspidiseks teotsemiseks. Esialgseiks ülesandeiks on antud Aleksander E-le: teha Eestis kindlaks isikud, kes teenivad vastuluures ja käivad sel otstarbel tolles välisriigis, ja selgitada, kelle juures need isikud seal peatuvad; võimaluse korral astuda Eesti vastuluure teenistusse ja pidada ühendust varem Eestisse põgenenud teatavate isikutega, kes enne põgenemist on elanud Aleksander E. naabruses ja seega on E.-le tuttavad. Pealeselle kästud astuda ühendusse ühe oma sugulasega, kes teenis ohvitserina ühe siselinna garnisonis ning viimaselt jutlemisel hankida andmeid selles linnas asuvaist sõjaväeüksusist, ilma et ohvitser ise saaks aru sellest. Üldiselt on kästud teda selgitada Eesti väeosade dislokatsiooni, relvastust ja isiklikku koosseisu. Eeltähendatud asjaoludest on kästud E.-t teatada kirjateel teda Eestisse saatnud luureametnikule kokkulepitud aadressi all. Teated käskinud luureametnik kirjutada ümbriku siseküljele kas sidrunihappega, hariliku söögisoola lahusega, piimaga, kohupiima või sidrunisoola lahusega. Nende vahendeiga pidi E. kirjutama hariliku puhta kirjutussulega; samal viisil kirjutatud saadavaid kirju on kästud teha loetavaks kuumutamiseks. Pärast instrueerimist on saadetud Aleksander E. salaja Eestisse, kuhu ta saabus 21. sept. 1935. a. Enne üle piiri tulekut olevat joonistanud välisriigi luurekeskuse ülem temale üle piiri minemise otstarbeks plaani, et Eesti või-

muld oleks tema põgenemine usutav; ja juhtumil, kui Eesti võimud peaksid ka oma inimeste üle piiri saatmiseks kasutama tähendatud plaanil märgitud teed kui A. E. poolt kõigi ohutumaks peetud, siis mainitud välisriigi võimudel oleks võimalik sellele teele pandud valvega tabada Eestist sinna saadetavaid isikuid.

Pärast piiriseaduse rikkumise eest määratud 7-päevase arestikaristuse ärakandmist Aleksander E. on asunud elama ühte Kesk-Eesti linna, ja 1936. a. on teinud kindlaks selle linna garnisoni koosseisu, relvastuse ja laskemoonaladude asukohad. Kõigest kuuldust ja nähtust ta on informeerinud salakirjadega välisriigi ühe luureasutuse ülemat. Kokkulepitud kutsele ta on kavatsenud minna 1. nov. 1936. a. välisriiki tagasi uute juhtnööride saamiseks, kuid tabati piiril.

**
*

Lõpetades selle lühikese ülevaate välismaa salaluure taotlusist Eestis ja meie ametivõimude võitlusest spionaaži vastu, tohiksime järeldada, et kirjeldatud luuretegevus polnud tingitud mitte lihtsast ja ilmsüütust uudishimust, vaid et sellel tegevusel olid hoopis kurjemad sihid meie riigi suhtes. Ja seejuures võime rahuldustundega nentida, et meie vastavate võimude valvsus, leidlikkus ja energia on annud küllaltki häid tagajärgi, ajades nurja väga kõrge protsendi piiritaguste luureasutuste üritusist.

Võime kindlad olla, et meie vastavad ametkonnad jätkavad võitlemist nende kurikavalate pörandaaluste Vabariigi vaenlaste vastu senise lakkamatu energiaga ja veel tõhusamate tulemustega, kui siiani on saavutatud.

V. Tm.

L õ p p.

Tähelepanuks

„Politseilehe“ kaastöölisele

On sageli ette tulnud, et juubelikirjutised saabuvad toimetusse hilinemisega, mispärast on puudunud võimalus nende kasutamiseks. Kuna juubelid on ette teada, siis palub toimetus kirjutisi aegsasti ära saata, et neid oleks võimalus kasutada.

Toimetus.

Pjotr Sokolov
„Salakütt“

J. Pert

VANAMEISTRITE NÄITUS

Kunstihoones oli äsja avatud (kuni 27. jaan.) vanameistrite näitus, mille on korraldanud E. Akadeemiline Kunstnike Koondis.

Kaks aastat tagasi sama ühing korraldas oma esimese vanameistrite näituse, kuhu oli kogutud maale, skulptuure ja graafikat, alates renessansiajast kuni 19. sajandini. Käesolev koosneb ainuüksi 19. sajandi meistrite töist, kusjuures võrdlemisi palju on töid balti kui ka vene möödunud sajandi kunstist.

Meie huvi paeluvad ennekõike J. h. Köleri kaks suurt maali, kuldaurahaga auhinnatud Peterburi kunstiakadeemia töö „Herkules toob allilmast Cerberuse“ ja „Juuda suudlus“.

Meie skulptor-akadeemikult Amandus Adamsonilt on mitu huvitavat maali.

Baltlasist kunstnikest on tüsedalt esindatud v. Neff, O. Hoffman, vanem Klever, akadeemik Bergholz, Sprengel, Gebhardt jt. Eriti head on kaks Kleveri metsamaastikku — oli ta ju omal ajal tähtsaimaid Peterburi seltskonna kunstnikke.

Meid huvitavad veel I. Repini etüüdid: üks on nähtavasti tema kuulsa kompositsiooni „Juhan Julm ja ta poeg“ peakuju modellist.

I. Aivazovskilt, kuulsalt vene merepiltide maalijalt on esindatud mitu meremaali, samuti tuntud metsamaalijalt Šiškinilt, kes on maalinud ka Narva ümbrust.

Üllatuseks on, et näitusel on väljas Pjotr Sokolovi kuulus „Salakütt“. See tekitas omal ajal sensatsiooni Peterburi publikus, kuna ta kujutab vene kirjaniku Turgenjevi „Küti märk-

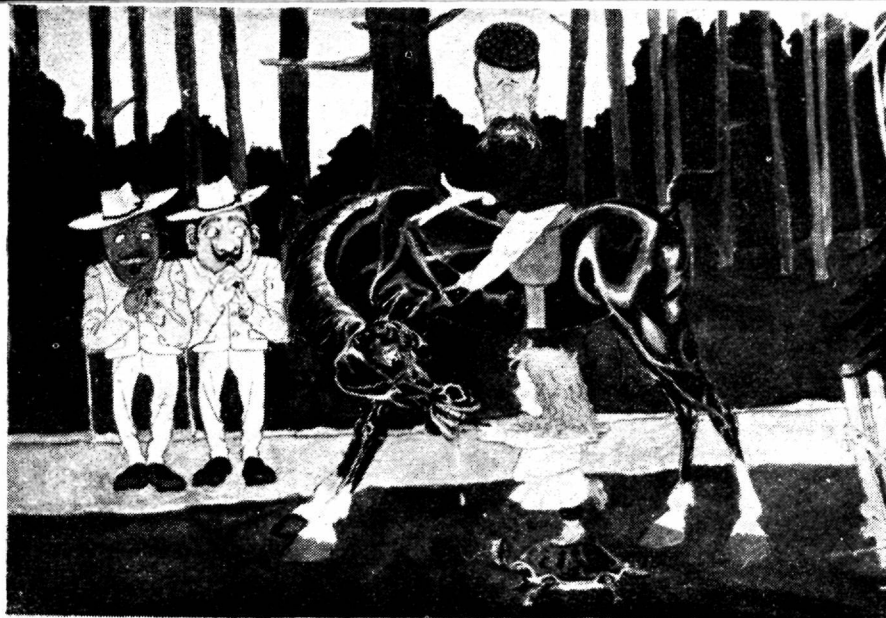
mikest“ üht tegelaskuju Jermolaid. Seda maali on reprodutseeritud isegi vene õpperaamatuis.

Esiletõstmist väärivad Ševčenko joonistused. Viimane on samal ajal kuulsaim Ukraina luuletaja, kes eriti hinnatav oma rahva poolt.

Ševčenko joonistus.

Legat — „Akadeemik Bergholz ratsutamas, vennad Legatid vaatavad pealt.“

Õige palju on Repini õpilase Šabunini töid, mis maalitud õpetaja küpsuse ja tehnikaga.

Prantslasist on näitusel vaid mõni nimi, näiteks B. Bignon — õhurikas „Maastik lehmadega“, A. Guillemin — ilmekas, elamusi tõlgitsev maal „Arst haige juures“.

Kuulus Andres Zorn on esindatud paari akvarelletüüdiga.

Kindral Laidoneri kunstikogust on rida huvitavaid väljapanekuid, milledest eriti vaatamisväärt Th. Gehlhaari koloreeritud litograafiad kujutustega eesti rahva elust. Eeskujulik sõjamaalide näide on näitusel kindr. Laidoneri kogust A. Northeni „Napoleoni tagasitulek Moskvast“.

Kuidas on selle maali kompositsioon läbi

mõeldud! Meeleolu süngus koloriidis tõlgitsetud! Keskel valge hobuse seljas Napoleon, kuid ainuüksi hobuse seisak, masenduseni tülpimust tõlgitsev silm kõnelevad tollest tragöödiast, mida elas üle oma juhatajaga too kuulus Napoleoni armee, taandudes Moskvast.

Meie sõjamaalijate tähelepanu tohiks juhtida sellele, omal alal küllalt eeskujulikule teosele.

Kuna meie publikul ei ole kerge tutvuda vanameistrite, võõraste kunstnike loominguga, on säärase näituste korraldamisel oma suur pedagoogiline väärtus ja sellelt seisukohalt tuleb ühtlasi ka hinnata kõnesolevat 19. sajandi meistrite tööde näitust. Korraldajad on kahtlematult kulutanud selleks palju energiat.

Küünlapäeval murdub külma süda

„Kui küünlapäeval härg saab katuseräästa alt juua, ei siis saa maarjapäeval kukki juua“, ütleb vanarahva tarkus.

Vanarahva tarkus?! Eks ole see ajaliselts piiriteldamatult minevikuline. Meie esivanemate võrratult rikkalikus muistendi varasalves leidub lugematul arvul tarkusi-tõekspidamisi, milledest osa sajandeil kirja pandud, osa aga suust-suhu, põlvest-põlve edasi kantud kuni tänapäevani, olles kaasajalgi veel väärtuslikeks elujuhiseiks vanema generatsiooni esindajaile. Suurem osa kahtlemata on aga ununenud, „tabad ja kunssid“ on kaotanud oma tähenduse. Ent nois sajandite kogemust sünnitanud tarkusis on siiski nii palju tõsiolulistki, oraakellikku...

Enamik muistseid tarkusi-tõekspidamisi on seoses teatavate tähtpäevade-pidupäevadega, mida leidis õige rohkesti. Puudulikud olid ju ajaarvamise vahendid, ei tuntud kella ega kalendrit. Õo pikkust arvati kuke esimese, teise ja kolmanda laulu järgi; hommiku lähenemist tunti taevatähdestki; lõuna oli siis, kui vari lühim, õhtu saabus päikese loojudes.

Üriku küll kõnelevad, et tehti ka tunnipakke puust või pakkivist, mis selge ilmaga varju järgi aega näitas.

Sama puudulikud olid ka aastaarvamise abinõud, kuna tähtsamat ilmus meie kodumaale tõenäoselt umbes kaks ja pool aastasada tagasi. See pärast kogu aastaring oli jagatud hulgaliste tähtpäevade vahel — nädalate kaupa. Ei alatud ka aastat uusaastaga, vaid jõulude algusega: „jõulust kuus (nädalat) küünla, küünlast kümme kundi, 11 jürini, 8 karjalasku, 7 siguje“ — s. t. maarjapäeva, sest maarjapäeval said sead „võtmed kätte“ (pidid ise enestele toitu otsima) jne., või jälle: „jõulest 6 küünla, küünlast 7 maarja, maarjast 4 jürini, jürist 9 jaani“ jne. — läbi aasta tähtpäevast-tähtpäeva, ja selline nädalate järjestus pidi ometi igal korralikul inimesel peas olema.

Olgu veel öeldud, et tähtpäeviks ei arvestatud vaid pühapäevi; tähtpäevaks arvati iga päeva, millele oli tarvis tööde-toimingute või üldise eluolu huvides kuidagi tähelepanu juhtida, — iga päeva, mil kasulik oli midagi teha või tegemata

jätta. Eks nimeta meie tänapäevalgi kalendrit **t ä h t r a a m a t u k s !**

Tähtpäevi oli kahtlemata enam kui poolsada. Enamik neist on pärit juba muistsest iseseisvusajast, milledest osa on hiljem liitunud ristiusu poolt toodud kiriklike pühadega. Ristiusk on tõenäoselt laenanud palju pühi paganauskudest.

Tähtsaimad pühad kogu põhjamaa rahvail juba kauges minevikus olid jõulud. Meiegi esivanemate juures on nad olnud kestvuselst mitmesugused. Enamasti arvati aga jõuleks aega toomapäevast küünlapäevani.

K ü ü n l a p ä e v, mis tähistatud tänapäeva kalendreis 2. veebruarile, oli siis vanasti jõule viimane püha, mil saadeti jõule ära ka vajalise pidulikkusega. „K ü l m a s ü d a l ü ü a k s e k ü ü n l a p ä e v a l l õ h k i“ — ütleb veel tarkõna, — siit pidid algama ilmnenist tõsised kevadtuleku tunnused ning algava aasta ilmastikulised iseärasused.

Kust või millest on pärit nimi k ü ü n l a, selle kohta puuduvad veel andmed. Küünlapäev on anud nimetuse järgnevale kuulegi — k ü ü n l a k u u. Muistse eesti nimetusena selle kuu kohta on veel k a r a d o k u u, rado, tormi ja tuisku.

Mõndki kuud peetakse üldiselt õnnetuks, halvaks, kuna õnnelikust kuist vähem kõneldakse. Küünlakuu (vebruar) langeb halvemate kuude kilda. Sel kuul sündinud lastest arvas vanarahva tarkus, et nad pole normaalse mõistusega. Kuid ega kogu veebruar pole ühtlaselt halb: seegi jaguneb häiks ja halvaks päeviks, mitmesuguses headusastmes, arvestades kuu loomist. Seepärast on ka veebruaris olevail tähtpäevil — küünlapäev, vastlapäev, tuhkapäev j. t. — see tähtsus, et nende õ i g e s t p ü h i t s e m i s e s t, neil päevil õiendatud õigeist toiminguid oleneb suurel määral kogu aas-

taks heaolu; nende päevade tähelepanekud ennustavad eelolevat aastat.

Küünlapäev iseenesest oli rõõmsamaid tähtpäevi: ei tarvitsenud sel viimasel jõulupühal nukrutteda ega norutseda ega vaikust pidada. Naljatlades ja naerdes mängiti jõulemänge. Ka jõuletoite keedeti küünlapäeval, liha peakapsastega ei tohtinud puududa. Liha pidi sööma selleks, et siis hunt ei kisuks aasta kestel loomi. „Kui küünlapäeval nii palju päikest on, et mees hobuse selga jõuab hüpata, siis on ka suvel kuiva.“

Küünlapäev iseenesest oli rõõmsaimaid tähtpäevi (9. jaan.). Sel päeval pidi iga pere sõnnikut vedama, et tuua õnnistust talu põldudele. Mõned viisid terve koorma põldudele, ent vähemalt 3—4 hargitait kas või kelguga kapsamaale viis igaüks, kes vähegi hoolis oma tulevast viljasaagist.

Tuld vastlapäeval tuppa ei võetud, sest siis tulevat ussid suvel kapsasse ja kaalikasse.

Videvikus oli aga suurimaks lõbuks liulaskmine, mida saatis ülemeelikas hõiskamine ja naermine. „Linad liugu, pikka kiudu, linad liugu-laskijale, takud taga-tõukajale, tutrud toasistujale...“ kõlas laul; kel pikem sõit mäenõlvakust laskudes, see saab ka pikemad linad!

Vastlapäev on naistel parim päev juukseid lõigata, siis need kasvavad pikaks, paksuks ning nägusaks. Ent mitte muidu, kui neid peab siis 7 korda kammima. Ka aitab, kui juukselõikajaks on esimene poeg või kui kauemat aega räästatilkade all seistakse — muidugi vastlapäeval.

Hernesupp ja seajalg! — need on lahutamatud vastlaist. Seajalad, see tähendavat, et liha on otsakorral.

Tänapäevalgi lõbutseme küünlaballil ja teeme vastlasõitu!

O. Rõ.

Vene kaardiväe polkownik taskuvargana süüpingil

Kodades, kus õiglusjumalanna mõõga ja kaaluga valitseb, juhtub mõnikordki üsna uskumatut. Sündmus, millega Berliini kohtud 1879. aasta märtsikuus tegelesid, tõendas veelkord, et Ben-Akiba kuulus väide: „Kõik on juba kord olnud“, ei vasta mitte igas suhtes tõele. Sündmuskäik oli järgmine:

Pühapäeval, 2. märtsil 1879. a. nähti Berliinis vennastele Kastanitele kuuluvas Passaaž-panoptikumis piltilusat noort tütarlast. Keegi välismaalasest vanem härra püüdis end selle tütarlapse läheduses hoida. Härra käitumine torkas silma ühele panoptikumini teenijale. Keegi panoptikumini viibiv draguniohviter oleval oelnud isegi sellele teenijale: „Härra käitumine on otse mõistmatu.“ Sama teenija, kes olevat liiatigi veel märganud, et mainitud eksootilise välimusega härra ka veel teistelegi daamidele ligi tikkunud, pidanud teda taskuvargaks. Kohusetruu ametnikuna informeerinud ta oma tähelepanekuist peremeest. Tol

ajal olid moes nn. „gretchentaskud“, mis otse avatlenud taskuvargusile. Hr. Louis Kastan, panoptikumi peremehi, ühines oma teenija arvamusga selles, et mainitud vanahärrat ei huvita mitte Gretchen ise, vaid ümberpöörduvalt — Gretcheni „gretchentasku“, mille tühendamiseks ta varitsevat parajat momenti. Hr. Kastan oli võõramaise välimusega külastaja vargalikes kavatsusis seevõrd veendunud, et tegi samas teenijale ülesandeks, kutsuda kiires korras kohale kaks kriminaalametnikku. Veel enne ametnike kohalejõudmist palus hr. Kastan eelpoolmainitud noort daami, 15-aastast Rosa Kobelt'i, keda ta isiklikult tundis, oma rahakoti pista „gretchentaskusse“ ja siis ühe vaatekasti juurde asuda, milles seisid hiina kingad. Ent noor daam oli verivaene ja seega ei omanudki rahakotti. Järelikult arvatav taskuvaras poleks üldse saanudki temalt midagi varastada. Kuid hr. Kastan oli arukas mees ja oskas end siingi aidata. Ta pa-

Praegu toimub Tallinnas KÕ ja gaasikaitse kursus politseikomissaridelo ja tuletõrje pealikutele. Pildil näeme kursusest osavõtjaid.

lus tütarlapse ema anda oma rahakoti kirjeldatud otstarbeks tütre kätte. Nii sündiski: ema võttis oma kaunis räbaldunud rahakoti, milles leidis 1,50 marka ning pistis selle lähedalolijate pilkude eest varjamatult tütre „gretchentaskusse“. Kas ka kahtlustatav härra seda toimingut nägi, ei läinud korda kindlaks teha. Nüüd astus Rosa Kobelt vaatekasti juurde ja hakkas nähtava huviga kataloogi sorima. Eksootiline härra nähtavasti oli Rosast võlutud, sest vaatamata sellele, et panoptikumis viibis parajasti veel mitu teist noort daami, oli härra varsti jälle tihedalt Rosa kõrval. Olgu tähendatud, et Rosa oli lopsaka kasvuga ning jättis vabalt 18-aastase mulje. Hr. Kastan, Rosa ema ja kaks Kobelti perekonnaga tuttavat noort poeselli, ent samuti ka kaks vahepeal kohale jõudnud kriminaalagenti pidasid silmas kahtlast härrat. Keegi neist ei märganud, et härra oleks teinud ainustki käeliigutust Rosa „gretchentasku“ suunas. Vastupidiselt, kriminaalagent Vendt veendus varsti, et vargaks peetav, kuid väga suursuguse välimusega härra põrmugi ei huvitu „gretchentaskust“, küll aga Gretchenist. Kuid äkki avastas Rosa oma rahakoti puu-

dumise. Nüüd polnud enam kahtlust, et härra on osav taskuvaras ja panoptikumi peremees palus teda vahistada, mis ka sündis. Tabatud varas viidi lähemasse politseijaoskonda, kuhu järgnesid ka proua Kobelt ühes tütre ja kahe poesellist tuttava — Freundti ja Färberiga. Jaoskonnale pol.-leitnant Friese jäi imestusest keeletuks, kui vahistatu legitimeeris end vene kaardiväe erupolkovnik Bazilevitschina, kes sünnilt kuulub vene kõrgemasse aadlisesusse. Bazilevitsch elas juba mõnda aastat Meinhardti hotellis, mida peeti toleaeagse Berliini nooblimaks võõrastemajaks. Ta näitas ette suurepärase briljantidega kaunistatud taskukella väärtusliku keti otsas, ta sõrmes oli mitu kõrgeväärtuslikku briljantsõrmust, ta elegantne rahakott oli tulvil kuld- ja paberraha. Polkovnik palus saksa keisri ihuarsti dr. v. Lauerit ja vene saatkonna esimest nõunikku, salanõunik Arapovi kohale kutsuda, oma isiku tõestamiseks. Mõlemad härrad ilmusidki kohe jaoskonda. Nad jäid jahmatusest otse tummaks, leides jaoskonnast oma sõbra, kahtlustatuna räbala rahakoti varguses. Nad võtsid Bazilevitschi eest igasuguse vastutuse enestele, sele-

tades, et polkovnik omavat mõõtmatud varasid, olles rikkaimaid maaomanikke Venemaal, kes vähemalt 100.000 kuldmarka võib aastas kulutada. Polkovnik palus jaoskonnaülemat enese läbi otsida, kuid viimane loobus sellest, seletades, et ta olevat täiesti veendunud vahistatu süütuses. Ta koostas vahejuhtumi kohta protokoll, vabastas vahistatu ja saatis protokoll prokuratuurile lõpetamiseks.

Ent Berliini linnakohtu prokuratuur jäi teisugusele arvamusele. Kahe päeva pärast varahommikul ilmus kaks kriminaalagenti Meinhardti hotelli ja kuulutati taas polkovnik vahistatuks, Hotelli direktor informeeris asjast viivitamata Berliini tollaegset parimat advokaati, justiitsnõunikku Primkeri. Viimane andis kohe palve vahistatu vabastamiseks, mille kohtu-uuriija rahuldas 15.000-margalise kautsjoni nõudmisega. Prokuratuur tõstis vene kaardiväe polkovniku Bazilevitschi vastu süüdistuse taskuvarguses ja 17. märtsil tuli süüasi arutusele Berliini linna-kohtus.

Kohtuistungil prokurör Baschdorf põhjendas süüküsimust järgmiselt: kaebealuse sotsiaalne seisund on väga kõrge; ta on seni olnud auvääriline mees ja omab suuri varasid. Puudus või hetkeline rahaline kitsikus seega küll ei võinud kaebealust viia temale süüks pandava teo kordasaatmisele. Ent aeg-ajalt tulevat siiski ette vargusi, millede motiivid jäävad lahendamatuks psühholoogiliseks mõistatusiks. Vaatamata sellele olevat aga kohtunik ka seesuguseil juhtumel sunnitud karistama teo kordasaatjat. Seejärele prokurör kandis ette eespool juba kirjeldatud teo asjaolud, milledest tema äranägemisel selguvat kaebealuse süü, ning palus lõppeks kaebealust karistada 4-kuise vangistusega. Prokuröri väiteile vaidles vastu kaitsja Primker järgmiselt: kaebealuse süü ei olevat milgi kombel tõestatud. Kui kaebealune oleks tõeline taskuvaras, siis ta kindlasti ei oleks käitunud nii silmatorkavalt. Olevat ometi mõeldav, et keegi tõeline taskuvaras märkas, kui tunnistaja Kobelt pistis rahakoti oma taskusse ja kasutas seda ära. Ei olevat kahtlust, et tunnistajad Freundt ja Färber tegid oma tähelepanekuid neile varem sisendatud eelarvamuse mõjutusel. Kaebealune on väljapaistev isik ja väga rikas mees, ta on jõudnud 57. eluaastasse, ilma et tal oleks olnud kokkupõrkeid seadustega. Kuidagi ei olevat kujutletav, et kaebealune nüüd äkki oleks murdnud truudust oma senisele laitusetule minevikule ning näruse rahasumma pärast — muud ei võinud ta ju tunnistaja Kobelti taskust oodata — laskunud tavalise varga tasemele. Tema, kaitsja, olevat veendunud, et kuna nii palju momente kõnelevad kaebealuse kasuks, süüdistusmaterjal aga ilmselt nõrkadel jalgadel seisab, siis kohus mõistab kaebealuse õigeks. — Kaebealune kinnitas veelkord

oma süütust ja siis läks kohus nõupidamisele. Kohus leidis aga vastupidi kõigile ootusile kaebealuse süü tõendatud olevat ja mõistis ta 3 kuuks vanglasse.

Prokurör nõudis kaebealuse otsest vahistamist, kohus aga otsustas otsest vahistamist mitte kasutada, kui kaebealune maksab senisele lisaks veel 9000 marka kautsjoni, millega kaebealune nõustuski.

Arusaadavalt äratas see kohtuotsus kõige suuremat tähelepanu.

Kuna kaebealusel ei olnud kaasas nõutavat summat, viidi ta pärast kohtuistungit lähemasse eeluurimisvanglasse. Võõrastemaja direktor ruttas pärast sellekohase teate saamist kohtumajja, kuid vahepeal oli kassa juba suletud ja nii tuli kaebealusel öö veeta kongis, mis tollal otse kihises rottidest, lutikatest ja täidest.

Endastmõistetavalt Bazilevitsch esines edasi-kaebusega, kutsudes oma kaitsjajaks peale esimesest astmest tuntud Primkeri Berliini tollaegse kuulsaima advokaadi Holthoffi. 3. juulil 1897. a. tuli asi teises astmes arutusele. Kaebealune sõitis elegantises sõidukis, saadetuna vene saatkonna nõunikust Arapovist, kohtumaja ette. Kohtusaalis viibis ka vene riiginõunik Kumanin. Kaebealuse kasuks toodi kaitsjate poolt muu seas ette, et ta on saanud kord Berliini postiametilt tunduvalt suurema summa tagasi kui õigus. Kuigi tal oleks olnud võimalik seda summat, kartmata avastamist, enesele pidada, annud ta ometigi liigse raha kohe tagasi. Teised asjaosalised ülekuulamisel seletasid: Rosa Kobelt — Olin 2. märtsil kolmandat korda panoptikumis. Tulin sinna umbes kell 6 õhtul. Viibinud panoptikumis umbes ¾ tundi, püüdis kaebealune mulle ligi tükki. Siis tuli minu juurde hr. Kastan ja ütles, et ma aitaks üht kelmi kinni püüda. Hr. Kastani ettepanekul ema laenas mulle oma rahakoti ja pani selle minu lahtisse jakitaskusse. Siis asusin vaatekasti juurde ja hakkasin kataloogi lugema. Ma ei lugenud seda pro forma, vaid tegin seda tõelise huviga; ka ei teadnud ma, et püütav kelm oli praegune kaebealune. Seisin vaatekasti juures umbes 15 minutit. — Eesistuja küsimusele — miks nii kaua? — vastas tunnistaja, et võib olla olin seal airult 10 minutit. Kaebealune surnust ennast mulle kaunis ligi. Kas tema minu rahakoti võttis, seda ma ei tea. Peale kaebealuse ei ole kedagi minu ligidal olnud, panoptikumis viibis üldse rahvast vähepoole. Kui vaatekasti juurest lahkusin, päris hr. Färber minult, kas mu rahakott on alles. Siis alles märkas, et rahakott oli kadunud. Kas kaebealune rahakoti teel politseijaoskonda ära viskas, seda ei tea. Prokuröri küsimusele vastas tunnistaja, et kogu aja jooksul, mis ta seisis vaatekasti juures, tunnustas ta, et rahakott on taskus. Vaatekasti juurest lahkumise ja rahakoti puudumise avasta-

mise vahet olevat olnud umbes 5 minutit. Tunnistaja on rahvuselt juut. Rosa Kobelti ema ei ole varguse momenti näinud. 24-aastane Adolf Färber, juudi rahvusest noormees, seletas: 2. märtsil olin ühes Kobeltidega panoptikumis. Panin kaemat aega kaebealust tähele, kuidas see ennast otse silmatorkaval viisil daamide taskute lähedusse hoidis. Kui preili Kobelt pistis rahakoti taskusse, siis jälgin ma hoolega kaebealust. Kuna mul on väga terav nägemine, siis märkasin varsti, et kaebealune, kes minu arvates nägi rahakoti taskusse panemist, tüüris enese tütarlapse lähedusse ja tegi ühe käega liigutuse viimase tasku suunas. Kas kaebealune võttis rahakoti, seda ma otse kinnitada ei või, kuna ma rahakotti tema käes ei näinud. Kuid ma ei saa enesele rahakoti kadumist teisiti seletada, kuna teisi inimesi ei olnud läheduses ja preili Kobelt märkas rahakoti puudumist kohe pärast vaatekasti juurest lahkumist. Ma pidasin kaebealuse raffineeritud vargaks. Olnuks kaebealune tol korral sama elegantset riietatud kui täna ja eriti kui ma oleksin teadnud, kes kaebealune on, siis oleks minu arvamus temast olnud kindlasti teissugune. — Samal viisil seletas ka järgmine tunnistaja Isidor Freundt. Tema olevat paraku küll lühinägeline, olevat aga siiski päris selgesti näinud, kui kaebealune Rosa Kobelti lähedale tikkunud ja käe viimase taskusse pistnud. Rahakotti ei olevat ta kaebealuse käes näinud. Panoptikumi teenija proua Otto seletas, et kaebealune hoidnud kogu aja käsi oma taskutes. Kriminaalagent Vendt pidanud kaebealust seelikukütiks. Kriminaalagent Pätzoldt pidanud kaebealust peeneks taskuvargaks. Tema katsetanud Kobelti taskust rahakotti välja võtta; see olnud üpris kerge asi. Kui rahakott olnud tema käes, võidi seda selgesti näha, kuigi tal on suured kohmakad käed. Politseiinspektor Schuchard: Rosa Kobelt olevat panoptikumi omaniku Kastaniga ja paljude teistega seisnud intiimvahekorras. Krim.-komissar Hüllesem — Kobeltide korterit külastavad paljud kohtult karistatud ja politseilt otsitavad taskuvargad. Samuti olevat ka tunnistaja Freundti korter taskuvaraste kogunemiskohtaks. Proua Lehmann — tunneb Kobeltid ja teab, et need taskuvarastega läbi käivad, samuti seisvat taskuvarastega ühenduses ka Färber ja Freundt. 2. märtsil viibinud ka tema panoptikumis. Märkanud seal Kobeltid, Färberit ja Freundti, püüdnud ta neist kõrvale hoiduda. Äkki näinud ta, kuidas mainitud neli isikut olevat piiranud kedagi võõrast härrat. Härra olnud praegune kaebealune. Piiramise ajal ta olevat näinud, et Färber pistnud käe Rosa Kobelti taskusse ja tõmmanud sealt midagi välja. Missugune ese see oli, seda täpselt ei näinud, kuid taskurätik see igitahes ei olnud. Rosa Kobelt ise näinud ka seda, kui Färber pistnud käe tema taskusse. — Ees-

istuja küsimusele vastas Färber, et ta tahtnud katsuda, kas rahakott on taskus alles.

Seejärele võttis prokurör dr. Feige sõna, mis iseenesest oli äärmiselt lühike, kuid prokuratuuri seisukohalt veidi ebahariilik: ta palus kaebealuse õigeks mõista, avaldades ühtlasi kaitsjaille tänu nende poolt muretsetud rohke selgitusmaterjali eest. Kohus otsustaski kaebealuse õigeks mõista, kuna ta temale süüks pandavat tegu ei ole toimunud.

Riigiteenijate haiguskindlustusest

Sellekohaste järelepärimiste puhul riigiteenijate, -tööliste ja õppejõudude haiguskindlustuse asjus teatab sotsiaalminister oma ringkirjaga 18. jaanuarist k. a. Nr. 4522 järgmist:

I.

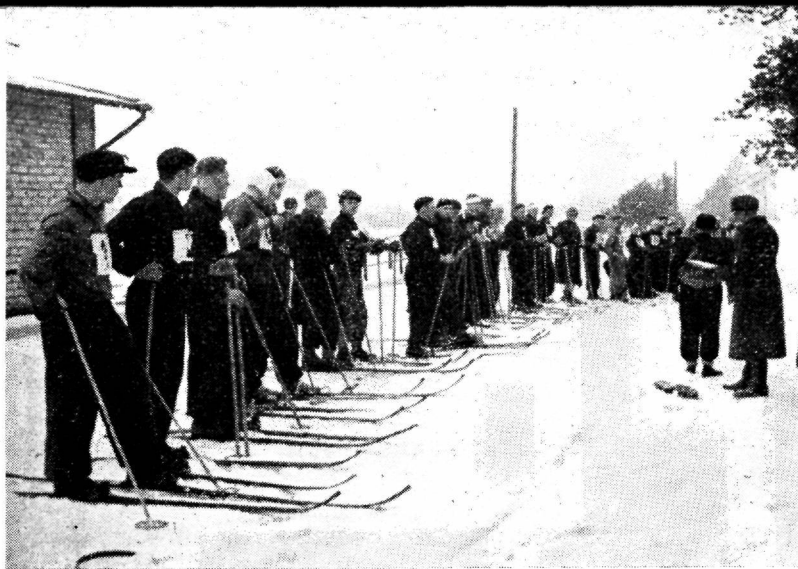
Riigiteenijate, -tööliste ja õppejõudude haiguskindlustuse seaduse § 39 ettenähtud kirjalik tõendis peab sisaldama väljaandmise aja, väljaannud asutuse või ettevõtte nime, haavatu või vigasaanu nime, perekonnanime, sünniaja ja ameti, haavade või vigastuste lühikese kirjelduse, nende tekkimise aja, koha ja põhjused. Eriti tuleb tõendis motiveeritult tähendada, et haavad või vigastused on tingitud teenistuskohuste täitmisest. Juhtumil, kui haavadele või vigastustele järgnes surm, siis tähendatakse tõendis motiveeritult, et surma põhjustanud haavad või vigastused olid tingitud teenistuskohuste täitmisest.

Tekkis haavade või vigastuste tagajärjel pikemaajaline töövõime kaotus, tähendatakse tõendis ka töövõime kaotuse protsent, kui see on määratud kindlaks arstitunnistuse, ja asjaolu, kas haavad või vigastused on takistuseks teenistuskohuste täitmisel. Analoogilisi andmeid tähendatakse ka Riigiteenijate, -tööliste ja õppejõudude haiguskindlustuse seaduse § 41 ettenähtud tõendis. Sama seaduse § 40 tähendatud tõendis märgitakse samas paragrahvis näidatud andmed ja peale selle muud teated vastavalt ülaltoodule, kuivõrd see ei järgne teisiti selle paragrahvi eeskirjast.

Peale eeltähendatud andmete märgitakse tõendis selle koostamise aluseks olnud akti nr. Tõendis varustatakse asutuse või ettevõtte pitsoriga, juhataja ja sekretäri, asjaajaja või mõne teise vastava ametniku allkirjadega.

II.

Kui sünnitusabi või Riigiteenijate, -tööliste ja õppejõudude haiguskindlustuse seaduse § 25 ettenähtud tasuta ravi on võimaldatud ravis tasuta, siis tasutakse sünnitusabi ja tähendatud ravi kulud kindlustuskandja poolt ainult ravisutuse madalaima klassi tasunormide järgi (§ 25 viimane lõige). Juhtumil, kui haige on kasutanud ravisutuse madalaimale klassile järgnevat kõrgemat klassi, siis tasutakse sünnitusabi või tähendatud ravi kulud kindlustuskandja poolt ikkagi ainult ravisutuse madalaima klassi tasunormide järgi. Ravisutuse madalaima ja sellele järgneva kõrgema klassi tasunormide vahet ei tule kindlustuskandjal antud korral tasuda ei täiel ega ka osalisel määral, sest Riigiteenijate, -tööliste ja õppejõudude haiguskindlustuse seaduse § 28 eeskirjad, mis käsivad haiguskindlustuskulude tasumist osalise tasu eest antava ravi puhul, ei kuulu kohaldamisele sünnitusabi või § 25 ettenähtud tasuta ravi korral.

Võistlejad enne starti.

Suusatamisvõistlused Tallinna politseis

19. ja 26. jaan. s. a. korraldas Tallinna Politseiametnike Kogu Spordisektsioon Nõmmel, Mustamäel, Kogu liikmete omavahelised võistlused suusatamises.

Võistluste kavas olid: 10 km üksiksuisatamine A ja B klassile ja Tallinna Politseiametnike Kogu tegevuspiirkonnas asuvate politseiüksuste vaheline 10 km patrullsuusatamine ühes laskmisega.

10 km üksiksuisatamisest võttis osa 38 politseiametnikku ja patrullsuusatamisest — 8 üksust ä 5 meest patrullis.

Võistlusile oli pandud välja Tallinna Politseiametnike Kogu Spordisektsioonilt rida üksikauhindu. Patrullsuusatamine toimus Politseiametnike Keskkogult annetatud rändauhinna. Rändauhind oli tänava esmakordselt mängus, selle jäävaks omandamiseks tuleb seda võita 3 korda.

Patrullsuusat. 1. koha omandanud Tallinna-Harju Prefektuuri kantselei meeskond.

Huvi võistluste vastu oli väga suur. Võistlusi oli tulnud jälgima suur arv pealtvaatajaid. Kohal olid kõigi võistlustist osa võtnud üksuste juhid, eesotsas abiprefekt B. Nykane n i g a.

Võistlused olid algusest lõpuni pinevad ja andsid üldiselt häid tulemusi vaatamata sellele, et võistlusrada oli valitud eriti raske ja ilm oli võistlusiks ebasoodus.

Tehnilised tulemused

1. 10 km üksiksuisatamises:

„A“ klassis: 1. konst. J. Tarto — aeg 38 m. 13 sek.; 2. kordnik V. Särak — aeg 39 m. 01 sek.; 3. konst. E. Otter — aeg 44 m. 36 sek.; 4. kordn. E. Männik — aeg 46 m. 02 sek.; 5. allkonst. A. Hütt — aeg 47 m. 46 sek. ja 6. kordn. E. Suuk — aeg 47 m. 57 sek.

„B“ klassis: 1. kordn. R. Talve — aeg 48 m. 12 sek.; 2. kordn. H. Kübbar — aeg 49 m. 34 sek.; 3. kordn. J. Eliste — aeg 49 m. 56 sek.; 4. kordn. kt. V. Aidla — aeg 50 m. 55 sek.; 5. kordn. kt. K. Känd — aeg 53 m. 09 sek. ja 6. kordn. E. Prodel — aeg 53 m. 15 sek.

Patrullsuusat. 2. koha omandanud Ratsareservi meeskond.

2. Politseiüksuste vahelises 10 km patrullsuusatamises ühes laskmisega:

1. Prefekti kants. meeskond, koosseisus: allkonst. A. Hütt, kordnikud V. Särak, A. Hütt, J. Matsalu ja Aruvald — aeg 49 m. 14 sek. (tabamusi 14);

2. Ratsareservi meeskond, koosseisus: allkonst. A. Kivimägi, kordnikud Rebas, A. Raag, V. Aidla ja K. Känd — aeg 52 m. 46 sek. (tabamusi 15);

3. Nõmme jaosk. meeskond, koosseisus: konst. Raidma, asjaajaja Martmaa, kordnikud E. Suuk, Vastalu ja k.ametn. Peterson — aeg 54 m. 15 sek. (tabamusi 22);

4. — 2. pol.-jšk. meeskond — aeg 55 m. 25 sek. (tabamusi 14);

5. Politseikooli meeskond — aeg 55 m. 36 sek. (tabamusi 14);

6. — 4. pol.-jšk. meeskond — aeg 56 m. 46 sek. (tabamusi 11) ja

7. — 3. pol.-jšk. meeskond — aeg 61 m. 44 sek. (tabamusi 2).

Tartu Politseiametnike Kogu edusamme

Tartu Politseiametnike Kogu asus hiljuti oma ruumesse Onne t. 15, kus äsja jõuti lõpule remonteerimise ja sisustamise töödega. Ruumid on oma pere tarvis küllalt avarad ja mugavad, mispärast nad suudavad rahuldada täiel määral vastavaid nõudeid. Ruumide väärtust tõstab suuresti asjaolu, et samas asuvad ka Kogu puuviljaaed, tennisväljak, võrkpalliplats, võimlemisredelid ja muud spordiabinõud, laste mängukastid, kiiged jne., mis nüüd tervikuna koos suudavad pakkuda Tartu politseiperele nende eraelus selliseid mugavusi, milledest paar aastat tagasi veel keegi ei julgenud unistadagi.

Tartu politseipere võib olla rahul, et see kõik on saavutatud viimase paari aasta kestel ja peamiselt oma visa töö tulemusena. Idee selleks tööks on saanud Politseivalitsuse direktorilt R. Veermaalt ja tööde tegelikuks algatajaks ja teostajaks on olnud Tartu-Valga prefekt V. Roovere.

Paar aastat tagasi tähendatud aed oli täiesti metsikus olekus ja korraldamata. Aigul rentis Spordiring aia ja asus selle korraldamisele.

Endisest pehmepeinnalisest aiast kujunes esi- algu kõva ja sile õppeplats, kus tehti rivi- harjutusi, laske-drilli jne. Kõrvaldati hulk vanu viljapuid ja marjapõõsaid ja istutati uusi asemel. Puude ja põõsaste vahele valmistati ja kruusutati korralikke jalgteid. Rajati võrkpallimänguplats, laste tarvis seati üles kiike ja valmistati mängukaste. Sportlasile seati üles võimlemisredelid, turnimisirõngaid ja kange. 1935. a. suve lõpul võisid juba kõik kasutada oma esialgset töövilja.

1936. a. kevadel politseiametnike kogude asutamise ja Tartu Politseiametnike Kogu loomise avardusid veelgi laiendamalused ja võimalused oma siseelu korraldamiseks. Aed võeti Spordiringilt üle ja intensiivselt jätkati alustatud tööde viimistlemist ja lõpetamist. Kuna asutatud õppeplatsi järele ei olnud erilist vajadust ja see esialgu oli korraldatud peamiselt aia ilu tõstmise mõttes, siis tulid juhtivad tegelased, eesotsas prefekt V. Rooverega õnnelikule mõttele — asutada sinna oma tennisväljak. See mõte leidis üldist pooldamist, pidades silmas, et politsei tennisportlasil tuli võõraste väljakute kasutamise eest maksta suurt tasu ja et niisuguste tingimuste edasikestmisel oleks jäänud ametkonna laiematel ringidel see kaunis sport raskesti kättesaadavaks.

Kuna tennisväljaku ehitustööde väljaandmine oleks läinud väga kalliks ja selleks puudusid ka vastavad summad, siis haarati jällegi julgesti oma käel asjast kinni ja asuti ise tööde läbiviimisele, kuigi selleks puudusid igasugused kogemused.

Möödunud suvel käisid uuel tennisväljakul ägedad pallilahingud. Kuna tennisväljak ka asjatundjate arvates on parimaid Tartus, siis

1. Võistluste raskeimaid kohti: allasõit Mustamäe kuristikust.
2. V. Särak jõuab lõpp-punkti.

võivad selle töö organiseerijad ja tegijad oma tööviljast tõsiselt rõõmu tunda.

Arenev elu ja saavutatud edu ei lubanud peatuma jääda, vaid dikteeris järjest ette uusi nõudeid. Selgus, et tennisväljaku ja võrkpalliplatsi juurde oli hädavajaline kohapealne dušija riietusruum. Ja need asutatigi sama aia hoovipealsesse majja, kus ette võeti vastavad ümberehitused ja remont. Samasse majja ja aiamaajakesesse osteti ka vastav kerge mööbel. Nii et peale muu osutus seal võimalikuks korraldada ka vähemaid omavahelisi koosviibimisi mitmesuguste lõbustustega ja seltskondlike mängudega.

Nii möödus ka 1937. a. suvi töö tähe all, kusjuures vabal ajal elavalt kasutati olemasolevaid mugavusi. Politseipere külastas nende aias ja ruumis sageli ka kohalikke seltskonnategelasi, kellede poolt politsei üritused on leidnud alati heatahtlikku vastuvõttu ja toetust. Kõrgemaist külastajaist peab mainima siseminister K. Eenpalu ja Läti sõjavägede ülemjuhatajat kindral Balodis't. Viimane

viibis Eestis eraviisil ja valmistab meile oma külastusega ja kiidusõnadega aia suhtes erilist au. Politsei sidemed seltskonnaga on kõvenenud ja need muutuvad järjest tihedamaks ja sõbralikumaks.

Harjumuseks saanud vajadus vabal ajal omavahel sõbralikult koos käia ja seltskonnaga tihedamaid vahekordi luua, tõstsid teravalt päevakorraks Kogule alaliste ja ajakohaste ruumide muretsemise küsimuse, et võimalik oleks ka talvekuul jätkata tegevust. Möödunud talvel kasutati selleks Ühistegelaste Klubi ruume, kuid käesoleval aastal oleks see pidurdavalt mõjunud meie arengule.

Seepärast hakati juba suvel otsima Kogule sobivaid ruume. Prefekt Roovere algatusel ja Politseivalitsuse direktori R. Veermaa lahkkel vastutulekul saigi Kogu enesele ruumid Onne t. 15 maja alumisele korrale, kus need nüüd ühes eelnimetatud aiaga moodustavad suurepärase terviku. Neis ruumes tuli ette võtta mitmesuguseid ümberehitusi ja põhjalik remont. Töö kestis umbes 3 kuud. Põhjalik remont ja õnnelikult valitud sisustus on teinud oma töö ja muutnud need ruumid mugavaiks ja koduseiks, mis nende kasutajaile valmistavad palju rõõmu ja meelelahutust.

Ruumid asetsevad maja alumisel korralt ja koosnevad saalist (ühtlasi lugemistuba), söögi- toast, kabinetist ja köögist ühes kõrvalruumega. Ruumid võimaldavad võtta vastu kuni 100 inimest. Saali ühele seinale on paigutatud riigihoidja ja sõjavägede ülemjuhataja pildid kuldraames, nende keskel riigivapp ja kõrval vastav valgustus. Sama seinale ees asub eestipärane ja stiilne lugemislaud 12 tooliga, esimehe toolile on nikerdatud politseivapp. Veel asuvad saalis tulusus piano ja väikesed laud töö- lidega.

Söögitoa ühes seinas on maitsekas puhveti- kapp, milles portselanserviis ligemale 100 inimesele, kõik esemed varustatud politseivapiga.

Teises seinas asub moodne saarepuust baari- lett, toa keskel saarepuust suur söögilaud ja seinte ääres väikesed laud töö- lidega.

Kabinett on pruunika tapeediga, vastava vaiba ja kardinatega, sisustatud moodse pehme mööbliga ja raamatukapiga. Ühel seinal sise- minister K. Eenpalu pilt ja teistel Kogu juha- tuse ja prefektuuri juhtivate jõudude grupi- pildid.

Kogu ruumide sisustamine läks maksma li- gemale 5.000 krooni, kusjuures annetasid vää- rikaid kingitusi Politseivalitsuse direktor R. Veermaa, „Politseileht“, Tartu Ees- ti Põllumeeste Selts, hr. A. Lode- raud ja K. Jänes. Nende kingituste eest võlgneb Tartu politseipere kinkijaile palju tänu.

Lõppeks ei saa jätta sügavas tänutundes meelde tuletamata, et kõige selle töö hingeks on olnud ja on Kogu esimees prefekt V. Roovere, kes kõikjal on olnud asjaalgatajaks ja ka selle tegelikuks läbiviijaks. Sealjuures on ruumide sisustamisel temale väsimatult kaasa aidanud pr. Roovere, kellele meie kaunis kodu samuti on kujunenud südameasjaks. Olgu siis Tartu poli- tseipere üksmeelne tänutunne neile kinnita- jaks, et nende külv on kannud kaunimat vilja.

Üleriiklikud

suusatamise esivõistlused

politseinikele

Politseiametnike Keskkogu Spordisektsiooni poolt korraldatakse 11., 12. ja 13. veebruaril Nõm- mel, Mustamäel politsei üleriiklikud suusatamise esivõistlused, millelele Pol.-val. direktori otsusel on tavalises läkituskorras lubatud võistlejaid saata Tartu-Valga prefektuurist kuni 15 ametnikku, Vil- jandi-Pärnu prefektuurist kuni 10 ametnikku, Pet- seri-Võru, Viru-Järva, Lääne-Saare ja Narva pre- fektuurist igast 8 ametnikku. Peale nende võivad Politseiametn. Kogud oma kulul võistlusile saata piiramatul arvul ametnikke. Võistluste ajajaotus on nähtud ette järgmisena:

11. veebruaril kell 12.00 prefektuuride vaheline 10 km. patrullsuusatamine ühes laskmisega.
12. veebruaril kell 12.00 10 km üksiksuusata- mine.
13. veebruaril kell 10.00 30 km üksiksuusata- mine, kell 17.00 aktus ja auhindade välja- andmine.

Ülemkohtunikuna toimib võistlusil Pol.-Val. abi- direktor Joh. Sooman, üldkorraldajana Tallinna- Harju abiprefekt B. Nykanen ja tehnilise peakorral- dajana E. Kolmpere.

Võistlustingimuste kohaselt on võistlejail riie- tus vaba, oma valiku järele, välja arvatud 10 km. patrullsuusatamine, kus võistlejad peavad kandma politsei lihtvormi (vorm nr. 2), s. o. vormikuube või, suvipluusi, pikki pükse, talimütsi ja saapaid, viimaseid vabal valikul. Varustusena on nähtud ette inglise või vene täiskaliiber vintpüss muutmatul kujul, võõrihm ja üks padrunivöö 5 lahingpadru- niga. Lubatud on tarvitada suusasapaid ja igasu- guseid suusasidemeid.

Auhindadeks on välja pandud Politseivalitsuse direktori poolt väärtusiik rändauhind parimale patrullsuusatamise meeskonnale, mida võitjal jää- davaks omandamiseks tuleb kaitsta 3 aastat jär- jest või 5 aastat vaheldumisi. Pealeselle on välja pandud eriauhinnad patrullsuusatamise 3-e pari- ma meeskonna igale liikmele, 10 auhinda 30 km. suusatamises ja 10 auhinda 10 km. suusatamises parimaile.

Ametlik osa

Autasusid politseiametnikele.

Politseivalitsuse direktori käskkirjaga 25. jaan. on määratud rahalist autasu 50 kr. Tallinna-Harju Prefektuuri Kopli politseijaoskonna II rajooni konstaablile Johannes Idnurmele kurjategijate jälitamisel tehtud energilise töö hinnaanguks ja 50 kr. sama prefektuuri 1. politseijsk. kantseleiametnikule Sulo Sinisalule pikaajalise kohusetruu teenistuse eest. Sama käskkirjaga avaldas Politseivalitsuse direktor kiitust Viru-Järva Prefektuuri Avanduse rajooni konstaablile Evgeni Raidile energiliselt ja tulemusrikkalt teotsemise eest kuritegude vastu võitlemisel.

Politseivalitsuse poolt on antud load

laskeriistade ja -moonaga kauplemiseks: Jaan Ferdi p. Klassmannile Rakveres, Tallinna t. 36, maksvusega 27. novembrini 1938, Karl Mihkli p. Lorentzile Tüiril, Viljandi 10, maksvusega 24. novembrini 1938, Vilhelm Jüri p. Bergmannile Tõrvas, Tartu 1, maksvusega 23. novembrini 1938, August Jüri p. Lubjale Mustvee alevis, Tartu tän. 49, maksvusega 23. novembrini 1938, Pärnurme Majandusühisusele Koigi vallas, Pärnurme asunduses, maksvusega 24. novembrini 1938, Juuli Loorentsi t. Ahtmale Kilingi-Nõmmes, Pärnu tän. 34, maksvusega 9. detsembrini 1938, Elmar-Georg Tõnise p. Kertile Tallinnas, Tartu 53, maksvusega 1. detsembrini 1938, Karl Andrese p. Kivile Antsla alevis, Jaani 2, maksvusega 16. detsembrini 1938, Sõjaväe Majandusühisusele Tallinnas, Pikk 11, Tartus — Võidu 3, Võrus — Jüri 24, Rakveres — Lai 17, Pärnus — Kalevi 27, Narvas — Malmi 1 ja Viljandis — Tartu 6, maksvusega 31. detsembrini 1938, Mats Matsi p. Arrole Abja-Paluoja, maksvusega 31. detsembrini 1938, Gustav Otto p. Laasile Paides, Turuplats 17, maksvusega 4. jaanuarini 1939, Karl Gotthardi p. Trummerile Albu vallas, Aravetel, maksvusega 22. detsembrini 1938, Julius Adami p. Tibbingile Võrus, Jüri 5-b, maksvusega 11. jaanuarini 1939, Hugo Tooma p. Pärnale Nõmmel, Pärnu 94, maksvusega 19. detsembrini 1938, Valter Villemi p. Kariisile Haapsalus, Karja t. 14, maksvusega 1. jaanuarini 1939, Paide Kaubatarvitajate Ühisuse „Iva“ juhatusele Paides, Pikk 1, maksvusega 31. jaanuarini 1939, Nikolai Madise p. Schröderile Massu vallas, Kõmsil, maksvusega 31. detsembrini 1938, ja Oskar Peetri p. Ritsonile Valgas, Kesk t. 21, maksvusega 22. detsembrini 1938;

laskeriistadega kauplemiseks: Tartu Linna Laenukassa juhatusele Tartus, Laenukassa komisjonikaupluses, maksvusega 26. novembrini 1938, Tallinna Linna Pandimajale, Maneesi 4, maksvusega 5. jaanuarini 1939;

laskemoonaga kauplemiseks: Villem Jakobi p. Rakfeldtile Paides, Turuplats 18, maksvusega 30. novembrini 1938, Alviine Peetri t. Sabinile Rapla alevikus, maksvusega 17. novembrini 1938, Jaan Johani p. Ungverele Elva alevis, Kesk t. 31, maksvusega 23. detsembrini 1938, Johann Johani p. Lõmpsiile Karksi-Nuias, maksvusega 30. jaanuarini 1939, Mustvee Majandusühisusele ühisuse kaupluses Mustvee ale-

Narva

kriminaal-
politsei
assistent

Hans Supp
50-aastane

Hans Andrese p. Supp sündis 5 veebr. 1888. a. Viljandimaal, Kõo vallas, talupidaja pojana. Koolihariduse sai Kõo ministeeriumikoolis. Tegeles algul põllumajanduslikul alal. Vabadussõja ajal võttis osa suurtükiväelasena-vabatahtlikuna sõjategevusest Narva rindel.

Politseiteenistusse astus Narva Kriminaalpolitseisse registraatoriks 23. mail 1920. aastal, missugusel kohal töötab praegugi assistent-registraatorina.

Oma õiglase ja siira iseloomu tõttu ja tubli töömehena on tema hinnatav ja lugupeetav oma kaasametnike seas. Soovime juubilarile palju õnne edaspidiseks teotsemiseks.

vis, Tartu 28, maksvusega 3. jaanuarini 1939 ja harukauplustes — Laius-Tähkvere v., Sadalas, maksvusega 17. jaanuarini 1939, ja Avinurme vallas, Mõisakülas, maksvusega 1. märtsini 1939;

laskeriistade parandamiseks: Mihail Sergei p. Venediktovile Vilo vallas, Ratsevo mõisas, maksvusega 28. novembrini 1938, Kristjan Jaani p. Einmannile Puka alevikus, maksvusega 22. novembrini 1938.

Politseivalitsuse direktori otsustega on tühistatud:

Tartus, Turu 19 elutseva Hendrik Peetri p. Sirki, Aegviidu alevikus elutseva Alma-Johanna Joosepi t. Treu ja Laimjala vallas elutseva Joann Aleksandri p. Tangi laskeriista hoidmise ja kandmise load.

Politseivalitsuses on registreeritud:

1) põllumajandusliku sisuga ajakiri „Repälä“, on luba ilmuda Rae vallas, Arukülas, üks kord nädalas; väljaandja ja vastutav toimetaja — Jüri-Rajur Liivak;

2) informatsioonilise sisuga ajakiri „Eraettevõtete Ametnikkude Koja Teataja“, on luba ilmuda Tallinnas, kuus korda aastas; väljaandja — Eraettevõtete Ametnikkude Koda ja vastutav toimetaja — Oskar Hendrikson;

3) ilukirjandusliku sisuga ajakiri „Neljapäev“, on luba ilmuda Tallinnas, üks kord nädalas; väljaandja — Hugo Kivistik ja vastutav toimetaja — Villem Luhasoo, ja

4) sportliku ja informatsioonilise sisuga ajakiri „Eesti Võimleja“, on luba ilmuda Tallinnas, üks kord kuus; väljaandja — Eesti Võimlejate Liit ja vastutav toimetaja Edgar Pau.

TOIMETUS JA TALITUS: Toompea loss, Tallinnas. Telef.: toimetus 471-90, talitus 448-92. Jooksev arve Eesti Pangas 543. Posti jooksev arve 377. Postkast 438. **Tellimishind:** aastas Kr. 6.—, poolaastas Kr. 3.—. Üksiknumber 30 snt. **Kaulutuste hinnad:** 1/1 lk. Kr. 60.—, 1/2 lk. Kr. 30.—, 1/4 lk. Kr. 15.—, 1/8 lk. Kr. 7.50. Välis- ja esimene sisekaas Kr. 100.—. Tagumine sisekaas Kr. 75.—. Vastutav toimetaja: **A. Liit.** Tegev toimetaja: **H. Põldvere.** Väljaandja: **Politseiametnike Keskkogu.**

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised kadumaläinud dokumendid :

1) Isikutunnistus (Nanseni pass), mis välja antud Aleksei Valujevile Politseivalitsuse poolt 29. septembril 1934. a. Nr. 22714/2065 all.

2) Hobusepass, mis välja antud Vana-Kariste vallavalitsuse poolt 23. veebr. 1922. a. Nr. 259 all.

3) Adolf Iirme laskeriistaluba, mis temale välja antud Viru-Järva prefekti poolt 7. aug. 1937. a. Nr. 922 all.

4) Kristofor (Kristjan) Jakobi p. Joost'ile, sünd. 10. juunil 1913. a., elukoht Otepääl, Veski t. 16, E. V. Tartu Ülikooli poolt 26. sept. 1931. a. nr. 11974 all väljaantud matriikkel, mis Joosti poolt kaotatud detsembrikuus 1937. a.

5) Aleksander Kaarli p. Miilits'a kaitseväest vabastamise tunnistus, mis antud Valga kaitseväeringkonna ülema poolt 3. nov. 1936. a. nr. 1125 all.

6) Akilas Juhani p. Väljas'e k/v. vabastamise tunnistus, mis antud Naissaare Komandantuurilt 1. dets. 1926. a. Nr. 1522 all.

7) Julius Kirs'i k/v. vabastamise tunnistus, mis antud m/r. „Lennuki“ komandöriilt 6. dets. 1926. a. Nr. 1362 all.

8) August Liiv'i s/v. vabastamise tunnistus, mis antud Mereside Naissaare komandantuurilt 31. jaan. 1935. a. Nr. 1416 all.

Uuendades oma ettevõtet, olen suurendanud oma riideladu nii kodu- kui ka välismaa uudismustritega

**ülikonna-, fraki-
ja palituriide alal.**

Tallinn
Roosikrantsi 16-2, tel. 475-73.

Tähelepanu!

Kadriorus

Kohvik „ORG“

VEIZENBERGI 27.

Telef. 316-03.

Ka talvel avatud ja pakub kvaliteetseid pagaritooteid ja tuntud head soome kohvi Kadrioru külastajaile.

K. W. K.

LÄÄNE-EESTI ÜHISPANK

MÄRJAMAAL

Kõik pangaoperatsioonid

KES mõtleb tulevikule
ja hoolitseb oma
perekonna eest,

see kindlustab oma elu ja varanduse

„EKA-S“

HERMES
baby

Nõudke prospekte !

Uus kaasaskantav **kirjutusmasin**

100 % šveitsi pretsisioontöö. Kõrgus 6 sm, kaal ühes teraskohvriga 3,5 kg, vöõllilaius ja tähestik harilikud. Täiuslikem tehniline saavutus vaatamata väikesele kogule. **HIND Kr. 150.—**

Ainuesindus Eestis

O-ü. SYSTEMA, Tallinn, Lai 9.

A. SAKOVSKI

Tallinn, postkast 260, kõnetr. 441-96.

VICKERS ARMSTRONGS LTD.

Esindaja Eestis

Tehased valmistavad: Posti- ja reisiaurikuid, sõjalaevu, õlimootoreid laevale ja kuivamaa otstarbeks, auruturbiine, aurumasinaid; ujuvaid dokke ja kraanasid, väiksemaid laevu, tsemenditootmise masinaid; kaevanduste seadeldisi, valamise ja sepikodade seadeldisi jne. jne.

Matmistarvete ja

dekoratsiooneseemete tööstus

JOH. JÜRVE TSON Tallinn, Lennuki 5
Telefon 445-06

Kaubandusühisus „**MINERAAL**“ S. Berner & P. Sander

Tallinnas, Inseneri tänav 3, telefon 462-65. ● Telegrammi aadress: S a n k o Tallinn.
Petrooleum, bensiin, nafta-, auto- ja määrdeõlid, autokummid j. n. e.

Müük suurel ja väikesel arvul.

GUSTAV PIHLAKAS

**KIRJAÜMBRIKUTEHAS,
PABERKAUPADE, KÕITMISE JA
LINEERIMISE TÖÖSTUS**

TALLINN, TOOMPUIESTEE 18, TEL. 434-79

Valmistab iga seltsi kaupu paberi ümbertöötamise
alal tuntud headuses võistlemata odavate hindadega

AINUKE SUURIM SEL ALAL EESTI
KAPITALIGA TOOTAV ETTEVÕTE

ANKUR

käsitöölõngad

ja

KETT-

õmblusniidid.

Plekitööstus ja litograafia

G. LINHOLM

Tallinn V. Kalamaja 32.

Tuubitööstus

Artur A. LINHOLM

Telefon 439-93.

SCHENKER & KO.

RAHVUSVAHELISED TRANSPORDID

TALLINN, RATASKAEVU TÄNAV NR. 22
TELEFONID: 443-63, 443-64, 443-65.

Speditsiooniäri

Eugen Meuber & Ko.

Tallinn, Vene 11-a, kort. 7 Telefon 448-82

Tallinn,

Kuninga t. 6/8-1

Telefon 429-36

Graafiline asutis

„LIGRA”

Tallinn, Narva mnt. nr. 13/15

Telefon 303-11

Valmistab kõiksugu

kivitrükitöid

*korralikult,
asjatundlikult ja
odavate hindadega*

Eesti Kindlustus-Aktsiaselts „Hansa“

Asutatud 1920. aastal

Toimetab: tule-, murdvarguse-, klaasi-, transport-, väärtsaadete- ja kasko-kindlustusi.

Juhatus: Tallinnas, Pärnu maantee nr. 11 Telefon nr. 445-11

Tallinna Peaagentuur: Krediit Pank, Tallinnas, Suur Karja tän. 20

Agendid teistes linnades

SUURBAAR „ASTORIA“

Tallinn, Harju tän. 19. Telefon 437-00

I korral

BAAR

Igapäev suures valikus maits-
vaid ja odavaid toite

II korral

ÖÖLOKAAL

Igal õhtul huvitav eeskava
MUUSIKA TANTS

Välismaa
kirjandus

Raamatud keelte õppi-
miseks

Venekeelseid teaduslikke
raamatuid

Ilu- ja noorsookirjandus

Kluge & Ströhm

Raamatukauplus

Tallinn, Pikk 9.

Postkast 101

Mehaaniline
saapaparandus
ja kiirtallutamistöökoda

Tallinn, S. Karja 2, tel. 445-67

TALLINNAS

Suur Karja tänav 18, telefon 445-10

Kõik kinnitusosalad

S. KATZ

TALLINN

Kudumistööstus
ja lõngaladu

Meripuiestee 17, tel. 313-29

Reserveeritud

KUDUMIS- JA KETRAMISVABRIK AKTSIASELTS VENNAD TOFER

KONTOR: Tallinn, Suur Karja 10
Telefon 450-00

Vabrik tarvitab ainult head ameerika puuvilla

Valmistab oma kedratud lõngast moodsaid:

Kleidi-, särgi-, põlle-, pesu-, püksi-, padjapüüri-,
madratsi-, vihmakuue-, rootsi-, oxfordi-, jöhvi-,
tasku- ja naiskodukaitse vormiriiet, kalinguri,
flanelli jne. Iseäranis suures valikus spordiriiet-
tust: kostüümi, mantli ja tuulejaki jaoks.

B. SABSAY & K^o.

TALLINN

S. KARJA 16 * V. POSTI 11

Tehnilised
tööstustarbed

*

Kemikaalid
ja värvid

*

Esindused

Whishaw Ltd.

Tallinn, Narva maantee 58

Eksport:

*Lina ja lina-
seeme*

Import:

*Kanep, sisal
jne.*

Eksport- ja importfirma

M. SMIRNOV

Tallinn, Narva 24,
tel. 302-68

AKTSIASELTS „EESTI-AGA“

ERIALA:

Hapniku ja atsetüleengaasi valmistamine ja kõigi nende
gaasidega seotud seadete ja aparatuuride müük, näiteks:
keevitamisaparaadid ja -materjalid, tuletornide, vedurite jne.
valgustusseadete. Rootsi karbiit mark „Ljunga Stjärn“ iga-
sugustes tükkides laos alati saadaval.

Metallide keevitamise kool

Juhatus: Vene t. 11-a, telef. 441-33

Tehased: Põhja t. 5, Miinisadam,
telef. 439-96

